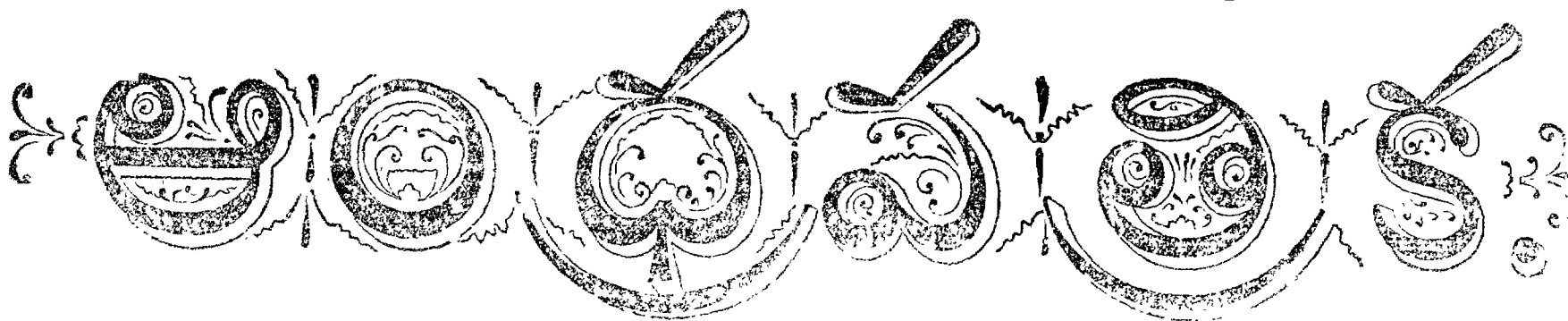

Register No. M. 1118.

Post Box No. 212.

Telephone No. 544

విడి పత్రిక 18 0-1-6

310614 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 10.

సంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 10-వ తేది బుధవారము
వదిలో ట్టారి నా మ పం వత్సరము, భాద్రపదమాస అమావాస్య 3౦.

160

చరిత్ర ౧౬౦

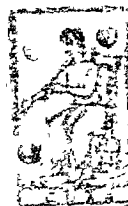

అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము వుండకు

ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీతో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటునుండవలసినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధినిజిడియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు సేద్యమృతము, అమృతాంజనము అమృతకృత్తుమాదిగత మాయమందుగానూ నకలుమందులవలన పొరముగలుగదు. చంచభావచీటిని పూచికొనిన మోసముగలుగజులఅమృతాంజనపు జాప్యశ్శాతవలన వీరమువందలకొని తెలిసినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 శంబు కెటివీధి, మదరాసు.

పురమాషీ పనులు పోకరపనులు చేయునటి వారెవ్వరో బాగుగా విచారించి

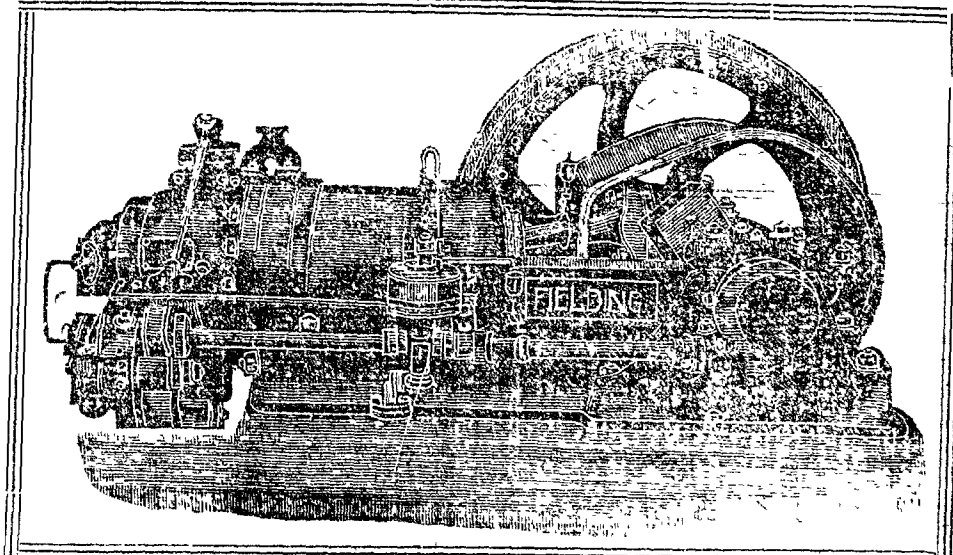
1842 మొదట తెలిసికొనుడు.

బహుమానము నిచ్చుగిన్నెలు, పందెపు లోటాలు ఎట్టి మాదిరిలో నైనను ఆర్డరిచ్చిన సకాలములో తృప్తికరముగా తయారుచేసి యిచ్చెదము. సీమవెండికి బుగారును పూచీనిచ్చెదము.

రూ. 10 ఎత్తు మొదలనాని రూ. 25 ఎత్తువరకు ఒకరూపాయ ఎత్తువరకు 1-12-0, చొప్పున ఆ తరువైన ఒకరూపాయ ఎత్తు 1-8-0 చొప్పున విక్రయింపబడెను.

(2) ఉబ్బడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి, కంపెనీ, నగలువర్తకులు 25 చై నాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

ప్రసిద్ధికెక్కిన ప్లింగు శెమిడిశల్ క్రూడాయిలు యింజనులు

యీ యింజనులు రమారమి యుద్ధమునకు పూర్వము పున్నస్వల్పధరలకే అమాబుగు చున్నవి. అన్ని సయిజాలు స్థాకులో సిద్ధముగానున్నవి. యివి కొనుటవల్ల అన్ని విధములచేసిన లాభమును పొందవచ్చును. మిల్లులకు కావలసిన క్రూడాయి, సామానులుకూడా అతి సరిప మయిన ధరలకు దొరకును అలశ్యముచేయక వెంటనే వ్రాయుడు.

586 హోల్ యెజెంట్లు:—డి. యల్. శాస్త్రి అండు కో, 12, తంబు కెటివీధి, మదరాసు.

వెల్లింగుటన్ సిసీమా

6-10-28 కనిపారము నుండి 12-10-28 తేది శుక్రవారము వరకు

కనిపారము, అదిపారములయి మాటిని 2౫౦౦ 8-15 గం

త్రవంది మురటిక ఆర్జ్యమును కలుగజేయును

ఇన్ డి-జేన్ ఆఫ్

బ ఫ లో బిల్

అత గొప్పకాటము ప్రసక్తి-పబడును.

మీరు లంచన సుప్రసిద్ధులు.

1, 2, 3, 4 రొగములు. మొదటిభాగములో 8 భాగములు ౧౦వు

గామాంట్ గ్రాఫిక్, నిసోదములు కూడ చూడవలెను.

The Zandu Pharmace-
utical Works Ltd.,

Elphinstone Road, Bombay.

జాండు పరాటికల్ వర్కుసు

లిమిటెడ్, బొంబాయి.

మొదటిరకం చంద్రప్రభా మూత్రలు

ఇది కిలాకత్తు లోహం స్వరూపు, మత్తకొన్నము, మొదలగునాటిని శుభ్ర శాస్త్రోక్తముగా రియోను చేసి బడినది. మూత్రములోని రకరకపు క్షుణ్ణము, మూత్రమునందు తీసి (phosphate) తెలుపు మొదలగు సోదా, గోమల, నడుమ నొప్పి, నాకొగిడము, స్వేదము, బలహీనత యిది శ్రీమంజునాథమై అంటువ్యాధులు మొదలగునవి శుభ్రము చేయును.

ఒక రూపాయ బోవధముల బుడ్డి 1-కి భగము 1/5/0 4 బుడ్లకు ఒకరూపాయ అర్ధరూపము ప్యాకెట్టులో పొందు 4 రూపాయ కాదు.

మా బోవధముల క్యాటకలకు యి నామగాత్య ప్రభులు

Sole Agents

H. Damodar

43 China Bazaar Road,

Madras.

దోమలు, ఈగలు, నల్లులు పేనులు మొదలగువాటినుండి

మీరు బాధ పడుచున్నారా?

అట్లుండిన మా

చంద్రుడు &

పులి

వర్తకగుర్తుగల

పురుగులను చంపుపొడిని, మరకపుల్లలను ఉపయోగించి, దానిని నాశనము చేయుదు.

దోమలనివారణకు వత్తులు 200 గల పెట్టె 1-కి రూ. 1-4-0

డబ్బా 1-కి ,, 13-8-0

నల్లుల నివారణకు పొడరు డబ్బీ 1-కి రూ. 0-9-0

డబ్బా 1-కి ,, 5-4-0

Manufactured By
NAGAI JOCHUKIKU Co, Ltd.

Osaka (Japan)

Sole Agent

Madras Presidency

H. K. Saleh Bhai & Co

Fancy Goods

and Stationery Merchant.

58 Bunder Street, Madras.

SOLE-AGENT

Hasanali Kamroodin,

71, Chhipi Chawl BOMBAY 2.

916

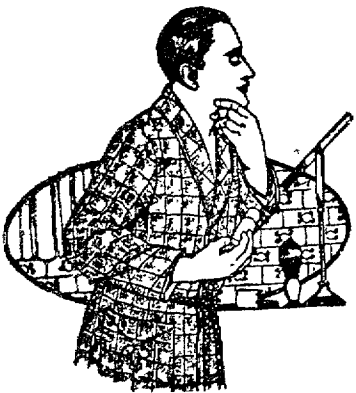
అల్లనాని వెద్దనామాత్య ప్రణీతము

టీకాతాత్పర్య సహితము మేలైన క్యాలికోబైండు వెలరూ 2-0-0

ఆర్. వెంకటేశ్వరు అడ్వ్ కంపెని, ఆనంద ముద్రణాలయము లోన్ స్క్వేర్ మద్రాస్.

“ERASMIC” కడుసులభ
SHAVING STICK. మార్గము

ఉదయమున ఎరాస్మిక్ కడ్డితో నెబ్బను పట్టించి, బాగుగా రుద్ది స్వయముగా ఊరము చేసుకొనుటయే మంచిపద్ధతి. ఊరము చేసుకొనిన తరువాత చల్లగానుండును, ముచ్చలు యుండద. ఆరించుము అంతయు ముఖము నిగ నిగ లాడుచుండును. మతియు సీపు మిక్కిలి అందముగా కూడ అగుపడుచును. చూపుచు అందముగా అగుపడుటలో ఒక గొప్పకీర్తియు స్పష్టముగా సక శాస్త్రము తెలుపుచున్నది.

(1)

గాన సీపు ఎరాస్మిక్ కడ్డిని వాడినచో తప్పక అందముగా కనపడుదువు.

930

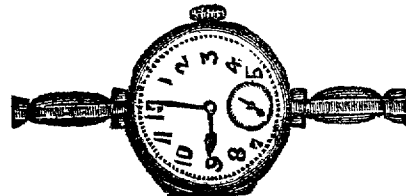
జ్యోతిష పరీక్ష

1924 సం. 10 రం బాన్ నెలలో జాతకమార్తాండము యొక్క 1, 2, భాగములలో పరీక్షలు జరుగును. మేముగా మార్తాండు వచ్చినవారిలో మొదటి 4 రికి 1 వ భాగం పరీక్షలో 4 మునుకుండును 2 వ భాగం పరీక్షలో 4 బహు మతులును యిచ్చెడిమ. ఈ పరీక్షలకు దరఖాస్తు చేయువారందరూ చారివారి యింటికిద్ద సే సదరుగంధములు చూచి పరీక్ష పేపర్లకు జవాబులు వ్రాసిపంపవచ్చును. దరఖాస్తు 1 రికి 1 టి మాకు టిపాలో పంపవలెను. 2 వ భాగముల పరీక్షలకు దరఖాస్తు చేయువారు 2 లు పంపవలెను. సదరు దరఖాస్తు సోమ్యన్న దరఖాస్తుఫాములును 1924 సం. 10 రం మే నెలా కరులోగా మాకు పంపవలెను. జాతకమార్తాండము 1 వ భాగం క్రియ రు 2 లు, 2 వ భాగం క్రియ రు 2 లు, 2 భాగములు ఒకేసారి కొనువారికి రు 8 లు, పోస్టు వి. పి. ఖర్చులు చేర, సదరు దరఖాస్తుఫాములుగాని పుస్తకములుగాని కావలసిన వారు యీ దిగుక చిరునామాకు వ్రాయుడు.

ఆ కెల్ల వెంకటేశాస్త్రి, ఆంధ్ర జ్యోతిషాలయం, గోపాలపురం, కొత్తపేటపోస్టు, గోదావరిజిల్లా

రోల్లెగోల్లు బ్రాస్ లెట్ వాచ్

(ఇంగ్లీషు మోస్తరు చేతి (డియారం)

ఈగడియారములు జనవరి క్రిస్మస్ పండుగకు గాను సీమలోనుండి రప్పించబడినది. సరియైనకాలము చూపునటువంటి చిన్నపైజా గడియారము చూచుటకు అసలు బంగారపు గడియార వుండును. స్త్రీపురుషులు చేతిలో కట్టుకొనిన ఎడల చే గంగారపు ఆభరణములకె వుండును గ్యారంటి 4 సంవత్సరాలు. త్వరపడుట యొక్కము. రోల్లెగోల్లుగడియారము బ్రాస్ లెట్ గోలుకులో సహ రు 8-0-0

బ్రిటిష్ ప్రేడింగ్ కంపెని

పోస్టుబాక్సు నెం 1294, మదరాసు.

చెముడు కురి
అమోఘమైనమందు
కుదరనిచోమిసాముత్తిరు
గయిచ్చెదమనిష్టాంపుప్రైఖరా
రునామావ్రాసిపంపబడును.
బుడ్డికి రు4-0-0. విషిఖర్చులుపేరు.
డాక్టర్ రత్నం బ్రదర్సు,
● డిమెడికత్ హౌస్, ●
మాటపేరు, కృష్ణా జిల్లా

“Agale” 2957

సెల్ వ ఫిల్లింగు ఫవంటన్

వే నాలు

రూ. 2-0 0] [డబ్బు రూ. 15-0-0

గాజు పాళీలు రూ. 0-4-0, డబ్బా 1-14-0

గాజుపాళీల } ,, 0-4-0, డబ్బా 1-14-0

కలములు } ,, 0-4-0, డబ్బా 1-14-0

కలర్ బాక్సు } రూ 0-10-0

(6 పెన్సలు గలది) } డబ్బా ,, 6-0-0

కర్రలకు (గోలుల మీద మంచిమిషను యివ్వబడును.

విక్టోరియా డి పో

మైలాపూరు, మద్రాసు.

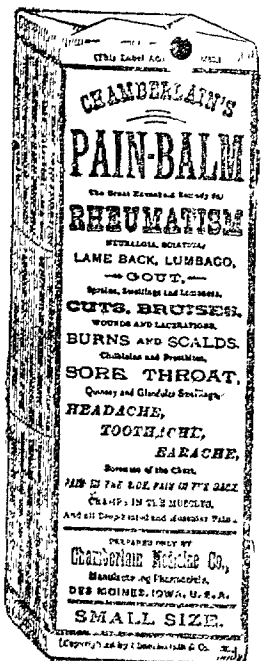
దీపావళి వినోదము
మతాబాబుద్ది

అతివాః !!   అశ్శబ్బాసు !!

ఇదివారలో అమ్మ తీగవలె మాడి మాడికి ఆరిపో
క యింతి గాలిలో నైడడు నిలిచి కాలి, దానికంటె పదిరెట్లు
యెక్కువ కాంతినిచ్చిను. ధర్మలు:- 60 x 35 ముల బద్దిగ
లవల్ల 1 కి, రూ 1-14-0 లు కలయువారు సామ్మ
పూరాగామని యార్దులచేసినవో నర్కు రిజిష్టరుచేసి పా
స్టరుల్కులలేక పంపవచ్చును. వి, పి. గా నర్కు వంతట
న. వర్తకులకు స్వేచ్ఛలుధరిలు.

శ్రీ క్రీష్ణా ప్రెస్సు, రాజమండ్రి.

పాతచాకలపేట, మదరాసు.

పెదకత్తెపల్లి

గాంధీమహాత్ముని జన్మదినోత్సవము సందర్భమున ఈనెల 7వ తేదిన జరిగిన కార్యక్రమము ఉదయం 11వలకు ముగియించి...

ఒకవిలేఖరి

డి. హెచ్. బోల్లం బి. సి. ఎస్. గారు చిత్తూరు జిల్లాలో మదనపల్లి నుండి చంద్రగిరి దివిజనము మార్చబడిరి

ఎస్. జిల్లియం. కె. వెంకటాచారి డివిజన్ ఫారస్టు కన్వెన్యేటరుగారు, జిల్లా ఫారస్టు ఆఫీసరుగా నియమింపబడిరి. నుండి దిన జె. డి. కోడేగారు వెలపైకి వెళ్లిరి.

అనాథ బాలాశ్రయము

జిల్లా అనాథ బాలాశ్రయము (అనాథలగృహము) కార్యదర్శిగారి యిట్లు వాయించుచున్నారు:-

గౌరవనీయులగు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారి యాధీనము కింద అనాథ బాలాశ్రయము కేంద్రములో ఉన్న పింఛబడినది. అందు తల్లిదండ్రులు లేని అనాథ బాలబాలికలను...

పండిత మాళవ్య

భారత శాసనసభా క్యూర్సింగునందురు

అలహాబాదు, అక్టోబరు 9:- పండిత మాళవ్య మహాశయ్యగారు ఫిరార్ద్ దివిజనుండి భారత శాసనసభా క్యూర్సింగునందురు 'రీడరు' విలేఖరుడు వాయించుచున్నారు.

కలకత్తా జాతీయవాదులు

ప్రవాసశిక్షలను గూర్చి బహిరంగసభ

1818-వంగరాష్ట్రపు 111 వ చట్టము క్రి. ద 400 రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు కొంతమందిని చర్యజరుపుట అక్రమమని ఆ...

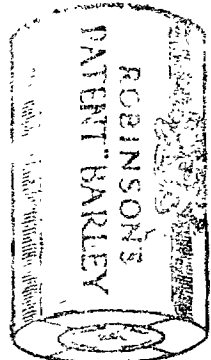
"ఇట్లు కి కి కూడ వ్యా య ప రి పాలన కొరకు దొరతనము వారి రి గ్యు లే మ ను వై వాధార వదలవలసియున్నది. బ్రిటిషు ప్రభుత్వములకును వై ఆచ్యుకవ్యా భ్యాసమైయున్నది. బ్రిటిషు పరిపాలనను విఫలమని దీనివలన...

"చాలమంది పౌరులను 1818-111 చట్టము క్రి. ద 400 ప్రవాసమున కంపుటయు వారి కేసులను విచారణ చేయకుండ వారిని నిర్బంధమున నుంచుటయు మిగుల నకమము. ఈ చట్టమును...

బిడ్డల తల్లిల కందరికిని

తెలియవలెను

రాబిన్సన్స్ పేటంటు బార్లీని, ఆవుసాలతో గాని, లేక బత్తెపాలతో గాని, లేక కన్ డెన్సును సాలతో గాని చేర్చి కాచిన గంజ తల్లిపా లెంత సులభముగా జీర్ణమగునో అంత సులభముగా జీర్ణమగును.

ఎట్టి జ్వరము వచ్చియున్నను దేహమునకు చలువను కలుగజేసి, మంచిపుష్టి నిచ్చును మీ వైద్యుని అడిగిన వారే సలహా నిచ్చెదరు.

Robinson's PATENT BARLEY

Manufactured by Keen, Robinson & Co., Ltd., London. (Incorporated With) ENGLAND, No 3 J. & J. Colman Ltd., Norwich & London.

మచిలీపట్నం డిస్ట్రక్టు మునసబు

కోర్టులో OS 185 of 28 పుంటసాల బాలమ్మ వాది:- తాడికొండ భోగమల్లిఖార్జున అశ్వ ప్రతివాదులు:- వాడుగ్గెరా

యీ సెంటరు వాదికి ప్రతివాదులపట్ల రావలసిన నోటు బాకీ ప్రతివాదులమీద దావా దాఖలయినది. 3 వ ప్రతివాది అయిన తాడికొండ పార్వతీశం ఆయ్యవారు బాకీ ఎన్నిసార్లు నోటీసు చేయించినను అదియుండలేదు. ఈ దావానున్నా...

తురగా లక్ష్మీనరసింహారావు, డిస్ట్రక్టు కోర్టు సీదరు.

ప్రకటన

అంధ్ర ఆయుర్వేది ఫర్మసి లిమిటెడ్ 185, మాంటూరోడ్డు, మద్రాసు.

మద్రాసు, జార్జిటౌనులో నుండు మన్నెడిసిఫికి సమీప మన బ్రాడ్రోలో నెం 184 రు గల భవనమునందు ఒక కొత్త బ్రాంచీ ఏర్పాటుచేయబడినది ప్రజలకు యిందు మూలముగా సంతకముతో తెలియజేయుచున్నాము. డాక్టరు ఆ. లక్ష్మీ...

మొదటిభాగము 2-0-0 మూడవభాగము 1-8-0 రెండవభాగము 2-0-0 నాల్గవభాగము 1-12-0

ఇదియొక యత్యుత్తమైన గ్రంథరాజము. కథగాడు. కల్పము గాదు. ప్రబంధ మంతకన్న గాదు. పురాణోహస సంబంధ మనలే గాదు. చిత్రమగు గ్రంథము. చదువుచు! చదివి యానందింపుడు!! తెలుగుభాషలో నిదివలె కన్న డిట్టిగ్రంథము చూచి యెఱుగము. జంఘాలకాశ్రీ, కాలాచార్యులు, బొత్తకృష్ణశెట్టి, వాణీదాసులు, సాక్షి అను విరుగురు సంఘము. ఈ సంఘముచే చర్చింపబడు విషయములు ముద్రాపకముగ నుండును. మొదటి నుండి చివరవఱకును కడుపు తెక్కి లగునటుల నత్తవచ్చుచుండును. ప్రయాణములు చేయునప్పుడు మిమియు దోచకుండునప్పుడు అనేక విషయములు దెలిసికొనగోరునప్పుడు బాలుకు, యువకులకు, వృద్ధులకు, శ్రీలకు చదువుట కింకను గ్రంథ మంతకన్న తెలుగుతోలేదు. ఒకమారు చదివినవా రీగ్రంథమును వదిలకు. మనోహరమును ప్రాణగంభీరముగను తెలియదయ్యునుట వివాదార్థం కింతకన్న నుపయోగకర మగు గ్రంథము లేదు. జంఘాలకాశ్రీ యావస్థాన భోరణి, కాలాచార్యుల రచనావైభవీ, వాణీదాసుబంధు ప్రబంధరచనాకీ, సాక్షి విషయ నివేదనావైభవీ, అభిప్రాయ సమూహసతీ చదువదగినవి. ప్రతి యాంధ్రుడు, ప్రతిఆత్మ రాక్షసుడు ఈ గ్రంథము చదువదగినది. ఒకయెడ సంభాషణ చాతుర్యము ఇంకొకయెడ పాకవిలకనవైభవీ చురియొక యెడ అత్యుత్తమ గాంభీర్యము చదువరుల కంతయో సంతస మొనగును.

కలయవాడు:- పానుగంటి రాజారావు, విశాఖరము గోదావరిజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

86 వ గుంటూరుమండలసభ 6 వ తేదీని వినుకొండ

బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎమ్, మేనేజింగు డైరెక్టరు

ఆచార్య ప్రభులచంద్ర రాయగారు

శారదానవరాత్రి సందేశము

ఖద్దరు తప్ప వేరు గతి లేదు

మిల్లుబట్టలు చవక - ఖద్దరు ప్రేయము. ఖద్దరుబట్టలు ముతకబట్టలు. ఖద్దరుబట్టలు త్వరగా ఆరవు. కావున వంగరాష్ట్రమువారికి ఖద్దరుబట్టలపై వాంఛ లేదు.

ఈ యిబ్బందు లన్నియును కలవని ఒప్పుకొందుము గాని ఎన్ని ఇబ్బందులున్నను భారతీయులు ఖద్దరుబట్టలనే కట్టవలెను. ఖద్దరుబట్టలను కట్టుటవలన వ్యయమధికమగును కట్టుకొనుట కష్టముగానుండునుగాని మోక్షమార్గ మెప్పుడును కష్టములతోనే నిండియుండునను సత్యమును మనము మరువకూడదు. ఎవరో కొద్దిమంది దేశద్రోహులును పిరికిపందలును దేశమునకు చేసిన గొప్ప దేశద్రోహముయొక్క దుష్ఫలము తొలగుటకు జేశీయులు పెక్కుపురుషాంతరములవరకును యారీతిగా అనుక్షణమును కష్టముల ననుభవించవలసిన దుర్గతి తిట్టించినది. ఈబాధలను తొలగింపజాలినది ఖద్దరుతప్ప మరేదియును లేదు.

స్వదేశీయులును విదేశీయులునుగ బట్టలవర్తకులందరును వస్త్రభాగ్యహాపక మగు ధనమునంతయు హరించిరిగాన స్వలాభదృష్టితో చూచినను దేశమున కత్యధికమగు లాభమును సమకూర్చుటకు వెల హెచ్చైనను ముతకగుడ్డ లయినను ఖద్దరుబట్టలనే కట్టుకొనవలెను.

ఖద్దరుబట్టలను విస్తారముగా కొనుటకు ధనములేనిచో మూడుజతలు వాసువారు రెండుజతల తోనే గడపుకొనవలెను గాని మనము పూనవలసిన నియమముమాత్ర మొక్కటియే. అది ఏదనిన

“ఖద్దరుబట్టలనుతప్ప ఇతరబట్టలను కట్టము”

(నర్మలంకర - కలకత్తా)

కాంగ్రెసుసంఘము

కార్యదర్శి విడుదల

లాహోరునగర కాంగ్రెసుసంఘకార్యదర్శి లాలా శేఖర్ నాథగారి వైసిలేబడిన కేసు రద్దుచేయబడినది. ఆతని కడలి వేసిరి (అ. ప్రె.)

ఆంధ్రస్వరాజ్యపక్షము

అభ్యర్థనసంచారము

ఆంధ్రరాష్ట్ర స్వరాజ్యసంఘమునకు ప్రతిభులుగా కా నననభల ఎన్నికలకు నిలచిన విక్రమి కేకటరత్నం, బాల్కన స్వామిశాయుడుగార్లు పెక్కులు డెల్టా గ్రామములలో సంచారము చేయుచున్నారు. ఆ గ్రామములలోని ప్రచారకలను గ్రామస్థులునుగూడ వారికి చాలసహాయము చేయుచున్నారని వారికి ఓట్లు అధికముగా రాగలవనిచెప్పట కవకాశము కలదు. (కంచివార్త)

సునర్ల శ్రీరామ నరసింహంగారు

ఎక్కడ నున్నారు?

సునర్ల శ్రీరామ నరసింహంగారు యిప్పు డెక్కడనున్నదియు తెలిసినవారు వివరముగా అవలూపురం కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శికి తెలుప ప్రార్థించు. (కంచివార్త)

శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు

సోలనులో వ్యాధిగ్రస్తు లై యున్నారు

ఆర్యోన్ముఖులకు సరోజినీదేవిగారు సోలనుకు వెళ్ళగా వచట ప్రబలమగు జ్వరబాధ కలిగినది. కొంతకాలము నిరంతరము విశ్రాంతి గొనలేనది వైద్యులుతెలిపినందున దేవిగారు చేతుల కన్నడరాష్ట్రములలో సంచారము చేయజారు (అ. ప్రె.)

అ. భా. సత్యగ్రహణం సభ

జలందరులో 14 వ తేదీని జరుగును

అఖిలభారత కాంగ్రెసు సత్యగ్రహణసంఘసభ యీ నెల 18 వ తేదీని పంజాబురాష్ట్రమునదిలి జలందరుపట్టణమున జరుగునని దాక్టరు కిషన్ లూగారు ప్రకటించిరి. (అ. ప్రె.)

ధిల్లీ తేజవత్రిక

సంపాదకునకు ఒక సంవత్సరము శిక్ష వేయబడినది

ధిల్లీలో ప్రకటించ బడున్న తేజ అనుదినవత్రిక సంపాదకుడు గుప్తగిరికి ఒక సంవత్సరము విడితైదు వేయబడినది. (అ. ప్రె.)

అ. భా. ఖిలాఫతు మహాసభ

సన్మానసంఘసభ్యుల సంచారము

జనాబు మాలానా జిల్లుకు వజీరుద్దీన్ (కదరాను) జనాబు ఉమర్ ఆలీషాహి (పిరాపురం) గార్లు సన్మానసంఘ సభ్యులను చేర్చుటకు యాదగునకు వికరింపబడిరీతిని సంచారము చేసెదరు ఆయాస్థలములలోని కాంగ్రెసువాదులను వారి ముఖ్యముగా సహాయము చేయప్రార్థించు.

అక్టోబరు 9	మచిలీపట్టణము
10	ఉయ్యూరు
11	గుంటూరు
12	కర్నూలు
13	ఆదోని
14	బళ్లారి
15	భర్మవరం (కంచివార్త)

శిరోమణిగురుద్వారా సంఘము

హరనాసింగుగారికి ఒక సంవత్సరము శిక్ష

వేయబడినది

శిరోమణి గురుద్వారాసంఘసభ్యుడగు హరనాసింగు గారికి లూథియానాలో ఒక సంవత్సరము విడితైదు వేయబడినది. (అ. ప్రె.)

లాహోరు పాయిగామి

సుల్తాపత్రిక

రాజద్రోహపు కేసు

ఆగస్టు నెల 26 వ తేదీని లాహోరు పాయిగామి సుల్తాపత్రిక కలం కుతీ ద్వయమును పరిశోధనాధ్యక్షము ప్రకటించిరి. సందున పాపమున ప్రకాశించి ముద్రాపడిన ఆ పత్రికమును ప్రాసిన వానినిగూడ కఠిన పోలీసులు కేసువేసిరి. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి ప్రభుత్వము

సాల్వేమెంట్ జాఖిలను వేరుజేయుట

బొంబాయి, అక్టో 9:— బొంబాయి ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహక సంఘసాల్వేమెంట్ జాఖిలను సాల్వేమెంట్ కిని భేదముగా గలంబుడజేయుటకును రెండుజాఖిలకును వ్యత్యము సమానము గ జేయుటవలన రెండో జేయుటకును 1934 మార్చినుండియు రెండుజాఖిలను వేరుజేయుటకు బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించిరి. ఈకాఖిలు 1917లో ఒకటి చేయబడినది. క్రొత్తసంవత్సరముల నును ఎక్సైజు ప్రజామంత్రి విషయమై, సాల్వే ప్రభుత్వము తీర్మానముగా నుండి భారతకానసభక్రింద నుండు టచ్ క యిప్పు డీజనిజేయుట ఆశంకనీయము. (అ. ప్రె.)

బరేంద్రకుమారుని ఉరిశిక్ష

ప్రీవీకౌన్సిలు అపీలుకు కలకత్తా హైకోర్టువా రనుమతిచ్చిరి.

8 వ తేదీని యాపీటివనుకూర్చి కలకత్తా హైకోర్టులో వ్యాజ్యమును యిక్కడ ఖర్చిగాదు విచారణ చేసిరి. కాంగ్రెస్ తోలా పోస్తుమాస్తునను వాత్యచేసినందున బరేంద్రకు ఉరిశిక్ష జేయబడగా నతడు ప్రీవీకౌన్సిలుకు అపీలుచేయుట కనుమతని కోరెను దానినికూర్చి 8 వ తేదీని అనుమతి నిచ్చును వ్యాజ్యము మూర్తము తీర్పుచిప్పిరి.

“ఇండియాను పీనలుకోడు 84 వ క్షేత్రముకు సరిజుగు వ్యాజ్యమును మై యాకేసులోని శిక్షయొక్క వ్యాజ్యమభాగ పడెయ్యునది. ఈదేశము క్రైస్తవోద్ధారకు యా క్షేత్రముకు భిన్న వ్యాజ్యములు చేయబడిని యా హైకోర్టులో వ్యాజ్యమును అందరకు కలసియిచ్చిన తీర్పువలన స్పష్టమగుచున్నది. ఈ కేసులో ఈ ప్రక్రియలు బలముగా కలిగినది. ఇవిచాల ముఖ్యమైనది. క్రిమినల్ లాను కూర్చి యాదేశముల ద్వయము ప్రశ్న కలుగు చుండును. ఆక్షేత్రములకు సరియైన భావము తెల్పడించుట యాకలకత్తా హైకోర్టు వారిపనికాదు. జ్యుడిషియల్ కమిటీ (ప్రీవీకౌన్సిలు) వారికిగల ఆధికారమును మేముతలను వేసికొనకూడదు. 84వ క్షేత్రముకు వ్యాజ్యమును అందరకు సరిజుగు వ్యాజ్యము ను చేసి యుండనిచో ఇండియాకు ఆ వ్యాజ్యము జరిగినదనుట ఏ నిశ్చయము. 26 వ మరకు యొక్క వ్యాజ్యమును కూర్చి గూడ యిట్టి ప్రశ్నయే కలుగవచ్చును గాని కానిది మేము వివరించుట అవసరముగాన ఈ కేసులో తెలుర్చుపేటెంటు 41 వ క్లాజు ప్రకారము ప్రీవీకౌన్సిలులో అపీలుచేయుటకు మంచి ఆధారముకలదని మేము నిర్ధారణచేయుచున్నాము. 41 వ క్లాజు ప్రకారము అపీలుచేయుటకు అనుమతి నొసంగితిమి గాన ప్రీవీకౌన్సిలు వారు తీర్పుచెప్పకరకును నిందితుని ఉరిదేశమునదిగినాడే మేము ఉత్తరువు చేయుచున్నాము. అపీలుకర్తకు క్రిందనిందితుని సాక్షుధి అగుచెయ్యింకలలేదు. దొరకనమువారే ఖర్చులను భరించి యాకేసు రికార్డునందు వ్యాజ్యముని పెరిగారి మేమెనుగూడ ప్రీవీకౌన్సిలుకు పంపిలెనని ఆజ్ఞాపించుచున్నాము” అని వ్యాజ్యము మూర్తి ముఖర్జీగారు తీర్పుచిప్పిరి. (అ. ప్రె.)

వి. జే. పటేలుగారు

భారతకానసభాభ్యర్థిగ నుండును

ప్రతిష్టంభముల జేయును

వి. జే. పటేలుగారు బొంబాయి నీటినుండి అభ్యర్థియేతరంగము) స్వరాజ్యపక్షమున భారతకానసభాభ్యర్థిగ నుండును. వారు భారతకానసభ 'వోటర్లకు దెలియుటకుగాను పత్రికల క్రిందిలేఖ నంపిరి:—

బొంబాయి భారతకానసభ వోటర్లకు.

మిత్రులారా,

నేను భారతకానసభకు బొంబాయి నీటినుండి అభ్యర్థి నుండ తీర్మానించితిని. మీతో నన్నును, నా అభిప్రాయములను; నాకార్యసాధనలను తెలియజేయుదును. నేను ప్రభుత్వోద్ధారకును నేమియు నపేక్షింపను. నేను భారతకానసభకు నిర్భయముగా నెన్నుకొన బడిన యెడల వ్యాజ్య సాధనములను, ప్రభుత్వమును ప్రతిఘటించుచును, అడ్డుపడి, భారతదేశమునూపభుత్వ తృప్తికరముగా జాతీయవాంగతలను నొసంగు కరకును ప్రతిష్టంభమును జేయ ప్రయత్నించెదను నేను ప్రవాచివికముందు 15 సంవత్సరములనుండి చేసిన పని యేకలదిమాత్రమే మీతో దెలియును. మీవిశ్వాసముకు నేను పూర్తిదృఢమైయుండు నాభ్యర్థిత్వమును బలపంది నాకనుమలముగా వోట్లనుచ్చెవని నెమ్మచున్నాను.

మరియుకముట. భారతకానసభకు మునుపు 20 వేల మంది వోటర్లు గలరు. వారి కందరకును పోట్లువ్వారా ఉత్తరముల బంపుటకు దేశవ్యయము జేయుటకు వాదదబ్బులెరు. ఈకారణముచేతనే నేను ఇతర అభ్యర్థులవలె ప్రత్యేకముగా మీతో ప్రాయశ్చితిని మీతో అవ్యధా కలంకవండురుగాక.

స్వరాజ్యపక్ష కార్యాలయము అధ్యక్షులము, కాంధర్వ పోస్టు బొంబాయి అక్టో 1, 1934. ఇట్లు, మీమున్నుదును,

వి. జే. పటేలు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1923వ సం అక్టోబరునెల 10 వ తేది

బుధవారము

ప్రజల ధర్మము

—౧౦౦—

ఎన్నికలపండుగ వచ్చింది. అన్ని పండుగల యందును ఎన్నికలపండుగ పెద్దపండుగ. ఇది ఏట టను వచ్చేది పండుగగాదు; మూడేడ్లకు వచ్చేది పండుగ. బిడ్డలకును సామాన్యులకును నేర్పడిన పండుగగాదు; ధనాభిమానులకును విద్యాభిమానులకును నేర్పడిన పండుగ. దైవ ధర్మకార్యముల కేర్పడిన పండుగగాదు; స్వీయపరీక్షకు కార్యముల కేర్పడిన పండుగ. త్యాగదానముల కేర్పడిన పండుగ గాదు; భోగలాభముల కేర్పడిన పండుగ. ఉన్నవారును లేనివారును, తెలిసినవారును తెలియనివారును, శక్తిగలవారును లేనివారును, చేరుగలవారును లేనివారును ఈ విచిత్రమైన పండుగను సమ్మోహ జనకమైన పండుగను సులభారాధ్యమైన పండుగను జేయుటకు బూనికొనుటయందు విదితము లేదు. పదిమాసములందుండియును పండితుల డెండములందు సంభ్రమమును గలుగజేయుచున్న పండుగ సంబర ఘనమునందు వోటర్లకును అభ్యర్థులకును తలఘటలకును మహా వ్యామోహమును గలుగజేయుచు ధర్మ నిరీక్షణమును దురవబోధము చేయుచున్నది. ఆరువదిలక్షల వోటర్లకును తలఘటలకును అభ్యర్థులకును పండుగ సమీపించినకొలదియును మనస్సు పురపురలాడుచున్నది. కాలము సమీపించిన కొలదియును వాదప్రతివాదములు భయ సంభ్రమములు విచిత్రముగ నిర్ధిలుచున్నవి. శాసన సభాప్రవేశమునకు కొలాహలము చేసిన దాసుపక్షమువారి ముచ్చట యితర రాష్ట్రములం దెటులు పరిణమించునదియును మున్నగుదు దెలియనున్నను చెన్నపురిరాష్ట్రమునందు బయటపడినది. ఆపక్షమువారి కిరాష్ట్రమునందు స్థితిగతులులేవని అభ్యర్థుల పేరులు విశదము చేయుచున్నవి. ప్రతిము చెడినను లాభమైనను గలుగదని పరిస్థితులు విశదముచేయుచున్నవి. అపక్షమువారి స్వరాజ్యవిజయము మాటలయందుమాత్రమే గనుపించుచున్నది. పదిమాసములనుండియును కాంగ్రెసుసంఘములకు గలుగజేసిన నిరుత్సాహమునకు ఫలము స్వరాజ్యపక్షమునకు శాసనసభలతో నిమిత్తయులేకనే వ్యక్తమగుచున్నది. ఆంధ్రదేశమును దెన్నికలయందు స్వరాజ్యపక్షనాద మేఘాలను విసబడుట లేదు. కాంగ్రెసుప్రచారమును స్తంభనమును జేయుట కుపయోగపడిన స్వరాజ్యపక్షబల మాత్రసంరక్షణమునకు నిరుపయోగమై ప్రజలయందు కాంగ్రెసు ధర్మప్రచారమును జేయుటకు మాత్రము ప్రతిబంధకముగ పరిణమించినవిధమును నిరభ్యంతరముగ బహిష్కరించుచున్న యభ్యర్థులకటాటోపములు విశదము చేయుచున్నవి.

అభ్యర్థుల పటాటోపములు

డిల్లీ కాంగ్రెసు తీర్మానము స్వరాజ్యపక్షవిజయమునకు ప్రయోజనకరము గాకపోయినను అభ్యర్థుల పటాటోపప్రకర్షణమునకు ప్రయోజనకరముగ నున్నది. కాంగ్రెసుపక్షవలంబనుల కభ్యర్థుల మాయప్రకటనలను ఖండించుచు ప్రజలకు ధర్మనిర్వహణమును బోధించుటకు దలపడిన మంచియవకాశములు పోయినవి. వోటర్లకు పరధర్మోపదేశమును జేసెడి ప్రసంగములు ప్రకటన పత్రములు దశదిశలను వ్యాపించుచున్నవి. ధర్మంతులు పెద్దపుస్తకముల నచ్చుజేయించి పంచిపెట్టుచున్నారు. సామాన్యులు కరపత్రములతో సంతృప్తి చెందుచున్నారు. వక్తలుపన్యాసములతో సంభ్రమమును గలుగజేయుచున్నారు. వ్యాపలేఖకులు వోటర్లకు ధర్మోపదేశమును జేయుచు పత్రికలయందు డీర్లు వ్యాసములను వ్రాయుచున్నారు. ఎన్నికల ప్రహసన స్వభావమును చెన్నపురి సభలయందును పత్రికలయందును జరుగుచున్న వాదప్రతివాదములు విశదము చేయుచున్నవి. సర్ పి. త్యాగరాజుశైలిగారికిని దివాన్ బహద్దరు టి. రంగాచార్యులగారికిని వారిపక్షవలంబనులకును జరుగుచున్న నిందారోపణములును సభలయందు సంప్రాప్తమగుచున్న తిరస్కార ధిక్కారములును ఎన్నికల ప్రహసనమును మనోగతముచేయుచున్నవి. ఎన్నికల బూటకమును వెల్లడిచేయుటకు గలిగిన యవకాశము నిరర్థకమైనది. డిల్లీ కాంగ్రెసు, కాంగ్రెసు పక్షమునకు నిర్ణయించిన వాగ్బంధము ప్రత్యర్థుల పటాటోప ప్రకర్షణమున కనుకూలపడుచున్నది. కాంగ్రెసుపక్షమువా రవలంబించిన మానము స్వరాజ్యపక్షమునకు నిరుపయోగమైనను ఇతరప్రత్యర్థుల కుపయోగకరమగుచున్నది. కాంగ్రెసుసంఘముల కసహాయాద్యమ ప్రభావమును బోధించుటకు సంప్రాప్తమైన యవకాశములు నిష్ఫలములైనవి. కాంగ్రెసుప్రచారకులు డిల్లీ తీర్మానముననుసరించి చేతులను జోడించుకుని ఎన్నికల నాటకమును జూడవిలసివచ్చినది. నిగ్రహములేని వారు ప్రత్యర్థులకు పరోక్షముగను ప్రత్యక్షముగను సహాయమును జేయుటకు బూనుకొనుచున్నారు. ఈ సందిగ్ధస్థితియందు ప్రజల తాత్పర్యబంధనమునకు మూలమైనమార్గమును విస్మరించుటయును మోక్షమునకును సాధనమైనమార్గము నారాధించుటయును ధర్మముగ నున్నది. అభ్యర్థుల పటాటోపము లెటులున్నను దేశమోక్షము ప్రజలమీద నాధారపడియున్నవిధమును దేశపరిస్థితులు విశదముచేయుచున్నవి. నిరంకుశప్రభుత్వ సాహచర్యము దాస్యవిమోచనమునకుగాకను దాస్యబంధనమునకు వినియోగపడగలవిధమును బ్రిటీషు సామ్రాజ్యవ్యవహారములు నిత్యమును బోధించుచున్నను ప్రాతసంస్కారము బలీయమై స్వధర్మనిర్వహణమునకు ప్రతిబంధకముగ నున్నది. ఎన్నికలయందభ్యర్థుల కాత్మసంస్కరణము దూరస్థమై ప్రజలకు స్వధర్మ నిర్వహణము దుస్సరమగుచున్నది. దేశమంతయును వితండవాదములతో నిండి ధర్మసందర్భము దుర్లభమగుచున్నది. ప్రజలదృష్టి గాంధీమహాత్ముడు నిర్ణయించిన మోక్షసాధనమునుండి మరలుచు స్వల్పప్రయోజనములందు లగ్నమగుచున్నది. దేశము

నందు నిరాశ గలుగుచున్నది. ఈ విషాదస్థితియందు ప్రజలకు స్వధర్మసంస్కరణమును జేయుట పరమావసరమగుచున్నది. ఎన్నికల పండుగ రెండువారములలో ముగియగలదు. స్వరాజ్యపక్షము, వారు మితవాదపక్షమువారు, బెజంట్లపక్షమువారు, ఇతరపక్షములవారు, సమకూర్చగల ప్రయోజనమును కాలము విశదముచేయగలదు. ప్రస్తుత రాజ్య విధానమునందు ప్రభుత్వ సాహచర్యము వలన నేపక్షము వారైనను సాధించగల ప్రయోజన మత్యల్ప మని తెలియ సమస్య వ్యక్తము చేసినది. నాయకుల యారాజ్యము లితర వ్యవహారముల నిర్ణయమునందు వలెసినపుస్థును నిర్ణయించుటకును నిరుపయోగములైనవి. భారతదేశస్వాతంత్ర్యసమస్య ప్రజాశక్తివలనను నిర్ణయముగాగలదనియును శాసనసభలవలనను నిర్ణయముగాదనియును ననుభవమువలనను దెలిసినను దృష్టి ప్రజాధర్మవికాసమునకు మూలసాధనమైన నిర్మాణవిధానమునకు మరలకున్నది.

ప్రజాధర్మవికాసము

ప్రవృత్తియందు ధర్మాధర్మములకు సాహచర్య మసంభవము. ధర్మాధర్మములకు తాత్కాలికముగ సాహచర్యము సంభవమైనను సుస్థిరమైన ప్రయోజనము గలుగజాలదు. గాంధీమహాత్ముడి తత్త్వార్థసాధనమునను భారతదేశోద్ధరణమును ప్రపంచోద్ధరణమును జేసి ప్రపంచమునందు స్థిరశాంతినిస్థాపించుటకు బూనుకొనెను. దౌర్జన్య రహితమైన యసహాయాద్యమమునకును సాత్విక నిరోధమునకును గల మహాశక్తి ప్రజాధీనమునందు గల విధమును గాంధీమహాత్ముడు విశదముచేసినను ప్రజలదృష్టి ఈధర్మసాధనమునందు లగ్నమగుటకు దగిన ప్రయత్నములు దేశమునందు జరుగుటలేదు. ఈ ప్రయత్నము బాగుగ జరుగనంతవరకును దేశమునకు తరణోపాయము గలుగజాలదు. గాంధీమహాత్ముడు యరవడా కారాగృహము నుండి రేపువచ్చినను ప్రజలయందు ధర్మవికాశముగలుగనంతవరకును దాస్యవిమోచనమును జేయజాలదు. ప్రజలకాత్మవికాశము గలుగనంతవరకును వారు స్వరాజ్యమున కనర్హులని గాంధీమహాత్ముడు చేసిన బోధలు తెలిసియున్నవి. దేశమునందు త్యాగమును జేసి ధర్మప్రచారమును జేయుటకు దగిన సేవకులు గలరు. వీరి సాధనమునను ప్రజాహృదయమునందు ధర్మవికాశమును జేయవలసిన యవసరమును ఎన్నికల కలవరము విశదముచేయుచున్నది. దీనసేవకుల మూలముననే దేశోద్ధరణము గావలసియున్నది. అధికారమును పదవులను గోరెడివారివలనన దేశోద్ధరణము గాజాలదు. ఎన్నికల కలవర మణగిన తరువాతైనను దేశమునందు నిర్మాణవిధానమును వ్యాపిపజేయుటకు ప్రజానాయకులు గట్టి ప్రయత్నములను జేయుట యవసరము. దేశమునందు గల కాంగ్రెసుసంఘముల యధాశక్తిని ఆయా ప్రాంతములందు నిర్మాణకార్యక్రమమునకు బూనుకొని పారతంత్ర్యపాశమును ఛేదించుటకు బూనుకొనియెదరు గాక దేశమునందు జరుగుచున్న మండలసభలు తాలూకాసభలు రాష్ట్రసభలు స్వీయదృష్టిని నిరర్థకమై తీర్మానములనుండి మరల్చి గాంధీమహాత్ముడ నిర్ణయించిన కార్యవిధానమునందు లగ్నముచే ప్రజలయందు ధర్మవికాశమును గలుగజేసి స్వధర్మ నిర్వహణమును జేయుటకు బూనుకొనుట ప్రయోజనకరము.

సామ్రాజ్యప్రదర్శనము: బోగంమేళము

సామ్రాజ్యప్రదర్శనమునకు దక్షిణహిందూ కోశమునుండి బోగంమేళమును పంపుటకు, మద్రాసు ప్రభుత్వము వారి రంగీకరింపలేదని తెలియుచున్నది. క్రిందియధికారులెవరో ఇట్టి సూచన గావించినందు, ప్రభుత్వమువారి సూచనను నిరాకరించి రనియు, హిందూపత్రిక దెలుపుచున్నది. ఈ సూచన చెన్నరాజధానిలో గలిగించిన అగ్రహముగూడ ప్రభుత్వమువారి నిర్ణయమును ప్రోత్సహించి యుండదు. అసలు, సామ్రాజ్యప్రదర్శనమునందు హిందూదేశము పాల్గొనగూడదనియే నిశ్చయము ప్రబలియింద, హిందూదేశమున కిక్కడ దెచ్చెడి సానిమేళమును పంపుచో మరింత తీవ్రాగ్రహము వ్యాపించెడిది. అట్టిస్థితి గలుగకుండ నివారించి, ప్రభుత్వమువారు వివేకముతో మెలగిరి. ప్రదర్శనమునందలి హైందవ శాఖకు కమిషనరగు డి. బి. విజయరాఘవచారి గారు దెలుపుటలో, దక్షిణహిందూస్థాన నాట్యమును ప్రదర్శించుటవలన, దాని యాత్మకృష్టి మును యూరపు గుర్తించుననియు, యూరపియను లిందుమూలమున దురభిప్రాయపడ జాల రనియు, సూచించుటచే, ఆచార్యులగారి కీ సూచన అయిష్టము గాదని గ్రహింపవచ్చును. కాని, భారతీయుల యభిప్రాయము ననుసరించి, ఇందునుగూర్చి నిర్ణయము గావించబడు ననియు, ప్రజాభిప్రాయము ప్రతికూలముగ నున్నచో నీ ప్రయత్నము విరిమింపబడు ననియు, ఆచార్యులు గారు బలికిరి. మద్రాసు మెయిలుపత్రిక మరియొక కథను తెలుపుచున్నది. 12 సంవత్సరములకన్న తక్కువ యున్నగిరిగి, కోలాటమును నేర్చిన నలుగురుబాలికలను, 45 సంవత్సరములవయస్సు గలిగి వివాహితయైన స్త్రీ రక్షణక్రింద గొనిపోవుట కేర్పాటు జరిగినందు, ఈ సందర్భమున సానిమేళము గురించి ముచ్చటించుట సరి గాదనియు, మెయిలుపత్రిక సమర్థించుచున్నది. ఈబాలిక తేకులపువ్వాగో, మెయిలుపత్రిక దెలుపదయ్యెను. ఇందలి సత్యాసత్యములెటు లున్నను, ఇట్టిప్రయత్నమును ప్రభుత్వము వారు విరమించినమాట నిజ మగుచో, వివాద మింతటితో నంతరించును. మద్రాసుకు రా నన్న కళింకము కొంతవర కయినను దొలగినందులకు సంతసింపవచ్చును.

రహస్యాలోచన

ఇంపీరియల్ కాన్ఫరెన్సు వ్యవహారములు రహస్యముగ జరుగుటకు కఠినబెద్దియో తెలియుదు. వివిధదేశ ప్రముఖుల యుద్దేశములు వెల్లడియగుచో, ప్రజలతమయభిప్రాయములను తెలుపుటకు వీలగును. రహస్యప్రసంగములవలన, సంకుచితనిర్ణయములు జరుగుట కవకాశ ముండును. కర్జను ప్రభువు గారు చేసిన ప్రసంగము పూర్తిగ ప్రచురింపబడకపోయినను, ఫ్రెంచి దృక్పథమునది తీవ్రముగ ఖండించినటుల గన్పట్టును. దీనిపై ఫ్రెంచి పత్రికలు అగ్రహము జూపినవి. కాని, లోలోపల దాచుకొనుటకన్న, ఇట్టి విషయముల గూర్చి ప్రతిజాతీయు తమతమ యభిప్రాయములను స్పష్టముగ దెలుపుటయే యుక్తము. అంత్యనిష్ఠురముకన్న ఆదీనిష్ఠురమే మేలనుట సత్యము. జర్మనీలో వాంతిరంగిముగ నెట్టి కల్లోలము గలిగినను, అందుకు ప్రాన్సు బాధ్యురాలు గాదనియు, తనకు రావలసిన సామ్యునంతను ప్రాన్సు జర్మనీనుండి రాబట్టుననియు, వాంకెరుగారు మరల వెల్లడిచేసిరి. సామ్యుచేరికి వచ్చువరకు యాదా అక్రమమును

ఫ్రెంచివారు విడువరని గూడదెలుపబడెను. ఫ్రెంచి వారితో స్పష్టముగతమయద్దేశమును దెలుపుచుండ, ఇంగ్లండు సందిగ్ధముగ మెలగుట భావ్యమగునా? కర్జనుప్రభువు ముచ్చటించిన పిమ్మట, అధినివేశ రాజ్య మంతయు తమతమ యభిప్రాయములను దెలిపిరి. కాని యివి యన్నియు రహస్యముగ నుంచబడినవి. కేటిడినము కర్జనుప్రభువు, అధినివేశ రాజ్య ప్రతినిధులకు జవాబిత్తురట ఇట్టి గూఢాలోచనలవలన, ఇంపీరియల్ సమావేశ ప్రయోజనము మరింత తగ్గిపోవు చున్నది. రూటరు దెలిపిన సమాచారము బట్టి ఇంగ్లండుకును అధినివేశ రాజ్యములకును కొన్ని భేదాభిప్రాయములు పొడమినటుల గనపట్టును. కనడా ప్రభుత్వము, విదేశములలో స్వతంత్రముగ సంబంధమును కలిగించుకొనవలె నని తలచుచున్నది. ఇటీవల అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములతో కనడాదేశము స్వతంత్రముగ మెడంబడిక గావించుకొనెను. ఇందుకు ఇంగ్లండు సమ్మతించునని దోచదు. న్యూజిలెండు మంత్రిగారు, ఫ్రెంచి వారి పద్ధతులతో సానుభూతి జూపినటుల గనపించును. స్కాట్లండ్ నాని ఏమి జెప్పెనో తెలియదు గాని, ఫ్రెంచిపద్ధతులను ఖండించుచుండును. ఇక ఆఫ్ఘానిమహారాజుగారును, డాక్టరు సెల్వూగారును ఏమని జెప్పిరో తెలియదు. కాని, వీరి యభిప్రాయములను లెక్కగొనువా రెవరుందురు? బొంబాయి క్రానికలు పత్రికకు దెలిసిన వార్త ప్రకారము, ఇంపీరియల్ సమావేశమునందు, హిందూదేశమును నిరాదరణభావముతో జూచుచున్నారట. ఆర్థికసమావేశమునందు, ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రతినిధి యగు ఇన్స్పెక్టరు జేసినప్రసంగము, మనఃస్ఫూర్తిగ నుండలేదట. ఇట్టిసమావేశాలవలన, హిందూదేశమునకు నష్టముదప్ప లాభము గలుగజాలదు.

ఆచార్యప్రభులచంద్రుని హెచ్చరిక

దుర్గాపూజాదినములువంగదేశమునం బారంభమయినవి. ఈసమయమునందు, నూతనవస్త్రములెన్నియో ఖర్చుగను. కద్దరునుమాత్రమే కొని, దేశదారిద్ర్యమును బాపనముకట్టుట వంగదేశీయుల ధర్మ మగుచున్నది. బ్రిటీషువస్తుబహిష్కారము గూర్చి విశేషోత్సాహము కనుబటచెడివారు, కద్దరు వస్త్రమును కొనుటలో వెనుదీసిన, అవకీర్తిపాలగుదురు. ఆచార్యప్రభులుడందుచే, కద్దరునే వాడవలయునని, సోదరదేశీయులను హెచ్చరించుచున్నాడు. కద్దరును కొనుటకు డబ్బులేనిచో, వస్త్రములను తక్కువగనుపయోగించి, కొలదివస్త్రములతోనే జరుపుకొనవలయునుగాని, కద్దరుదప్ప మరియొకవస్త్రమును ధరింపరాదని, ఆచార్యుడు కోరుచున్నాడు. ఆంధ్రదేశమునందు గూడ, వివాహముల ఋతువు సమీపించుచున్నది. కద్దరును వాడుటలో ఆంధ్రదేశ మిదివరకే పేర్కొనబడింది. కాని, ఇటీవల కొన్ని కారణములచే, గాంధీకార్యక్రమముపట్ల ప్రజలలో నుపేక్షాభావము ప్రబలినది. కద్దరుపట్లగూడ ఉదాసీనత హెచ్చినది అట్టిదుస్థితిని పోద్రోలి, కద్దరునిర్మాణమును పూర్తిచేయుటకును, కద్దరునుమాత్రమే వాడుటకును ఆంధ్రులు ముందుకువచ్చి భారతవర్షమున కంతకును మార్గదర్శకులగుట ధర్మము. నిర్మాణకార్యక్రమమును త్వరలో పూర్తిచేయుటకెట్టిమార్గములనవలంబింపవలయునో రాజోపు ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘసభవారాలోచించి, ప్రజలలో నూతన కార్యోత్సాహమునుపురికొల్పుట అత్యవశ్యకము.

ఫిజీభారతీయులు

ఫిజీభారతీయులపై తలపన్న విధింపబడుటచే, ఈబాధలను భరింపజాలక తమను మాతృదేశమున కంపుట కేర్పాటుల జేయవలసినదని వారు పీలు ప్రభువుగారికిని, డెవలప్మెంట్ ప్రభువుగారికిని, రీడింగు ప్రభువుగారికిని తంతివార్తల నంపిరిని దెలియుచున్నది. ఇందు వింత ఏమియులేదు. ఫిజీలో భారతీయులస్థితి మిగుల ననుకూలముగ నున్నదిని దెలిపినవార్తలు విశ్వాస్తాత్మములు గావని వెనుకనే సూచించియుంటిమి. ఇతరరాజ్యములలో భారతీయులెట్టికడగండ్ల బడుచున్నారో, ఫిజీలోను అట్టికడగండ్లనే వారనుభవించుచున్నారు. ఇక్కాలమున తలపన్నును విధించుట, ఎట్టికూరకార్యమోయూ హింపవచ్చును. స్వరాజ్యసిద్ధివలనగాని ఇట్టి దుస్థితి లొలగదని వానాటికి సువ్యక్తమగుచున్నది.

తుర్కీయభివృద్ధి

ఆంగ్లా ప్రభుత్వమువారు కాన్స్టాంటినోపిలు పట్టణములో త్రాగుడును నిషేధించిరిని తెలిసికొనుటకంతయు సంతసమగుచున్నది. యూరపున కంతకు, తుర్కీ యీవిషయమై మార్గదర్శక మగుచున్నది. రిఫర్లీకు ప్రభుత్వమును స్థాపించి, తుర్కీ తన ప్రజాపరిపాలనాభిలాషను మిక్కిలముగ గనుపరచెను. తుర్కీనిగిరించి పాశ్చాత్యప్రపంచ మింతవరకును వ్యాపింపజేయుచున్న సంగతులు, దురాగ్రహజనితము లని విదితమగుచున్నది. మద్యపాన సంస్కరణము ప్రాచ్యఖండములో నెక్కుడుసులభముగ కొనసాగు ననుటకు సందియములేదు. అధికారనిరోధము లేనిచో, హిందూదేశ మీవిషయమై అతిత్వరితముగ ముందంజ వేయగలుగును.

ఉపవిలేఖకులకు సూచన

ఆంధ్రదేశమున:డి పూవురు ఉపవిలేఖకులు లేఖన వ్యాసములను క్రమరక్తము ఆంగ్లభాషలో వ్రాసిపంపుచున్నార. వీనినిపైటిని భాషాంతరీకరణమునందు విలేఖకుల యభిప్రాయములను లిన్నగ పొందుపరుచుటయే సులభము కాదు. ఆంధ్రులకు తెలుగు మాతృభాషయగుటచేతన, ఈపత్రిక తెలుగుపత్రికయగుటచేతన, దెలుగునంతే తమయభిప్రాయములను తెలుపుట వారి ధర్మము. అటులదెలుపజాలమరుట, ఆంధ్రుల మాతృభాషాభిమానమునకు కళంక మాపాదించుట యగును. ఇకముందు నుండియు విలేఖకులు మాతృభాషలోనే, వ్యాసములను లిఖించి పంప ప్రార్థింతులు.

స్థానిక వార్తలు

ఆగమనము:— శ్రీయత టి. ప్రకాశంగారు, స్వరాజ్యపత్రిక సంపాదకులు నిన్నటి ఉదయం బొంబాయి మెయిలులో మదరాసు విచ్చేసిరి.

ప్రభుత్వ నియమములు:— సి. డి. ఎ. కాప్తను బి. సి. ఎస్. గారు నెలవు చూగిన పదవ చిత్రావజిల్లా కలెక్టరుగానియింపబడిరి.

బాలభటసంఘము:—వై సంఘమునకు గౌరవనీయలైసెన్సెస్ ఎమ్ వెంకటసుబ్బారావుగారు రూ 100 ఏకాకము కొనగిరి దానిని కార్యదర్శికి కందనకరణు లర్పించుచున్నారని.

ఆరోగ్యస్థితి:— 6 ఆక్టోబరు 1928 లో ఆంధ్రమయ్యే కారణమునకు వేయింటికి సంవత్సరమునకు మరణసంఖ్య 88.1 ఉండెను. అంతకు ముందువారము 81.8 యుండెను. స్థానిక ముఖల 81 రు బాధపడి ఒకరు మరణించిరి. కలరాబల్ల 2 రు మృతినొందిరి. ఇతర జ్వరములవలన 19 రు చచ్చిరి. క్రిందటి సంవత్సరము యావారమున 41.1 చొప్పున ఉండెను.

ఆగమనము:—టి. వి. శేషగిరి అయ్యయ్య ఎమ్. ఎల్., ఎ. గారు శాంతిపాత్రానికై వచ్చిరి.

ఆరుంధతీయలసభ:—తి. వి. శేషగిరి అయ్యయ్య ఎమ్. ఎల్. గారు సోమవారము సాయంత్రము ఒక బహిరంగసభ చేసిరి. వారి బాటించి భవనమును, వాయువ్య, పి. కృష్ణయ్యగారు అధ్యక్షతన నడిపించిరి. ఆసభలో అరుంధతీయసేవకంఠమును, భారత సేవకంఠమును పద్యముల నమనరించి స్థాపించిరి. శ్రీ. చతుర్ముఖ అడిమూరి, పి. మునుస్వామి, పున్నయ్యగారు సంఘాతకర్తలుగా పాల్గొనిరి. వారందరు తనతనవిధియైన ఎల్. శి. గురుస్వామిగారు సంఘాతకర్తయికి తోడ్పడుదురని కలచిరి. కాని, చారిత్రాత్మక లక్షణములను కనుగొని పట్టి సంఘ మొత్తము తమ బాటయొక్క సాంఘిక భాగ్యము కాలక్రమమున దెలియబరచిరి. వెంటనే ముఖ్యమంత్రిగారు తమబాటయొక్క విషయముల తెలిసిన సమాచారమును వివరించుచు ఒక తీర్మానమును గావించిరి. ఒక కొంతమంది సభ్యులు శివరత్నమును అభ్యర్థించిరి. అభ్యర్థించు తమబాటయొక్క ముఖ్యమంత్రిగారు తనకై వందనలేక ఉచితరీతిని సేవసేవనని కన్పించెను.

అరుంధతీయలసభ:—కనీసారముగాడు శేరి యశోవర్తి అరుంధతీయలు, ఎంగియ్యగారు అధ్యక్షతన కలగి బహిరంగసభ గావించిరి. అందునాపురు అభ్యర్థించిరి. ఎన్. వెంకటాచార్యగారు లి. ఎ. ఎల్. టి. గారు ప్రత్యేకముగా తరలించి వారు ముఖ్యపాత్రమును నొసరిరి. ఆతరువాత హిందూ జాతిని తమ సామ్రాజ్యముగా జెప్పి అరుంధతీయలు చాలసేవ నిలిపివచ్చిరి. వారి వారసత్వమును గావించిరి. తన తన బాటయొక్క పాటును తెలిసి గోరకు. తరువాత భూమి భాగములను చూచి భూమి భాగముల నిర్వహించుటకు మరల వారి శ్రమను కొనసాగించెనని కోరెను. ఈ దిగువ తీర్మానములు ఆమోదించబడిన (1) ఈ సభవారు వి. వెంటనే ముఖ్యమంత్రిగారికి తమ కృతజ్ఞతను తెలుపుచు యిరువది కొదవ పోటీగా చేసే సంఘములను స్థాపించుటకు చాల విచారించుచున్నార.

(2) ఈ సభవారు ఎల్. పి. గురుస్వామిగారు చేసిన సేవలను కొనియాడుచు మరల వారినినే భాగవంతునిగా నిమిషమున ప్రభుత్వముచేసి కొనియెత్తునని కోరుచున్నార.

శ్రీ శే. లక్ష్మి సర్ కాంతరాజుగారు
 దేశ భూమి పునరుద్ధరణము లందరును దివాన్ బహదూర్ పట్టుకొనిరి. అధ్యక్షతన కలగి బహిరంగసభలో శ్రీ శే. లక్ష్మి సర్ కాంతరాజుగారు మృతికి విచారమును ప్రసూనముగా యిది రాజగారు మొదలగు రాజకుటుంబీకుల కలగిరి. తీర్మానములు చేసిరి. తీర్మానములు చేసిరి. తీర్మానములు చేసిరి.

బొంబాయి తపాలాబుట్టలో తుల సభ
 బొంబాయి, అక్టో 9:—బొంబాయి రాష్ట్రము తపాలాబుట్టలో తుల సభ ప్రధమసభ, ఫి. ఛతు పున్నయ్యగారు మాన్యురైన జెనరలు వెన్నెమల అంజనేయ యల్ దేశాయగారి, అధ్యక్షతన జరిగి యిక్కడే ఒక సేవ అందుగా వివరించిన తీర్మానములలో, గురుస్వామిగారు నాటికి 25 నుండి 75 వరకు సుసమర్థములు అభ్యర్థించు పట్టుకొనిరి. తీర్మానములు చేసిరి. తీర్మానములు చేసిరి. తీర్మానములు చేసిరి.

కర్నూలు కెన్నెడి
 హంతకుని కన్నులను బహుమానము
 కలకత్తా అక్టో 9:—కర్నూలు కెన్నెడి హత్యసందర్భమున కావలసిన జేములను అంగ్లో-హైదరాబాద్ పట్టుకొనిరి. అందుకేయిచ్చినకానికి 200 రూపాయలు బహుమానమును, అందుకలగి భూమియొక్క యిరువది, అందుకు మరల 28 యేండ్లందునయి దొరికినది. (ఆ. వె.)

బామినానువిడుగుల
 బామినాను, అక్టో 9:—వైపునలలో ఒక సభ్యుల సంకల్పమును ఇ. పి. శి. 158 నెత్తనకొని చార్జి చేయబడిన నూర్జియన్లను మరలముగ్గులను 2 కల బామినానుగారు, రెండు గూర్జియన్లను విడుదల చేయబడిరి. విచారణ అక్టో 15 వ ప్రారంభమగును. (ఆ. వె.)

బెంగళూరులో గాంధీ వర్ధంతి ఉత్సవము

మొన్నానాటి గాంధీ సంతకమువారి యజమాన్యము క్రింద 7 వ తేదీ సాయంత్రము గాంధీ చాతుర్థి గాంధీ మహాత్ముని జన్మపుటకు బహిరంగసభ జరిగిన యున్నది. అందు 500 మంది జనుగూడిరి. శ్రీ భీమరావుగారు అధ్యక్షతన నడిపించిరి. సర్. ఎ. కాంతరాజు అధ్యక్షుని నిర్వాహమున సానుభూతి దెలుపుచు వంద 2 వ తేదీ కాంగ్రెసు తీర్మానమునకు హాజరు పెట్టినవారు మహారాజగారి కరపత్రము బంపిన జవాబును అధ్యక్షుడు చదివెను. శ్రీ. కర్నూరు భరతుగారు ఉత్సవసందేశము రామకృష్ణగారు స్వంతముగా వారసుని బాటయొక్క సేవలను బాటిరి. తనవివాదాల వాస్తవములను బాల్యమునను గాని తమ శిక్షణకు గాని మరల గాంధీ కాంగ్రెసు కార్యదర్శి హెచ్. వి. ముఖ్యమంత్రిగారు హిందూ ముసల్మాను వికలమతముగూర్చి మాట్లాడిరి.

స్వరాజ్య పక్షము

వాగపూరులో అభయంకరుగారి ప్రసంగము
 వాగపూరులో డాక్టరు మంజీగారి అధ్యక్షతన స్వరాజ్యపక్షమువారి ఏర్పాటుపరచు బహిరంగసభ జరిగినది. భారత కావనసభ కర్నూరు నిలవిన అభయంకరుగారు రాజభూమిని ప్రసంగించిరి. స్వరాజ్య పక్షమువారు ప్రభుత్వము వారిచే గుర్తు అధ్యక్షములను బిరుదములను భవనములను సీ. కలగిరి నిరంకిరమును నిరంకిరముల నెదిరించుచుండు రని అభయంకరుగారు నడిపిరి. (ఆ. వె.)

దేశీకొనుట

ప్రణాళి ప్రకటన కలుగుట
 పి. యశ. దబ్బా 18 వ డె. ప్యాసింజర్ బడిమనా రాజగారి జిల్లాలోని పిల్ల, ఫిల్ల, పిల్లల మధ్య 8 వ తేదీ 1923 సంవత్సరమున గాంధీ గూర్చి బంధితో దేశీకొను. రెండుమాస కాలము పెట్టెలు గూర్చి బంధితో దేశీకొను. దేశీకొను. చనిపోయినవారి యొక్కయు దేశీకొను. యెండు, యెండుగూర్చి వివరములు తెలియవు.

తలలుమార్చు నెంచిన కేసు
 మృత్యువంది తనమగని యాస్తికి దక్కించుకొనుటకై మరలొకరి మగపిల్లవానిని రహస్యముగా తెప్పించి తనకు పుట్టిన అడపిల్లను మరలొకరి కిచ్చింది తనకు మగపిల్లడే పుట్టినది చెప్పి మగని ఆస్తికై బొంబాయి హైకోర్టులో వ్యాజ్యము చేసిన మంతువారియొక్క వైసు ఆమెను నామము చేసినందుకై కోర్టునే రమ్మకొని గోధర్మదాన్ లక్ష్యములను సేరము మోపబడెను. మద్రాసు లాయ నిర్దోషు లని తెల్పిరి.

ఇంధ్రముకన్య హత్యకేసు
 వై. కేసులో మద్రాసులోని సార్జంట్ పిల్లర్స్ నేను తనమగని వాడించుటకు వీక్షించునట్లు కొనసాగిన మొదటి కేసు 26 వ నవంబరుకు వాయిదా వేయబడెను.

వై. సాయిబాపానునిధి
 బొంబాయిలో వై. సాయిబాపానునిధి కేసు 7 వేల రూపాయల వరకు లభ్యమైనది.

ఆంధ్రాన్ మహాశయునిపై నిలాపనింద
 కొన్ని వార్తాపత్రికలలో శ్రీ ఆంధ్రాను మహాశయునిపై గావించబడిన నిలాపనిందలకై తూర్పు ఆఫ్ గాంగ్రెసు వారు అసహ్యమును వ్యక్తించి ఆ డ్రాసుగారియందు తమకు విశ్వాసమును తెలుపుచు కాంతి కేసును అంధ్రాను గారికి కంటివార్తనెరిరి.

తిరువాన్కూరుకు క్రొత్త ప్రజెంటు
 పి. దబ్బా. ఈ. కాటన్ గారిని కన్పించు జనరల్ కలగిరి తిరువాన్కూరు పోలిటిక్స్ ఏజెంటుగా నియమించు సంకల్పమున, వై. సాయిబాపాను మహారాజగారి కిచ్చిరి. భారతము దివానుగా జరిగిరి.

శాసనసభల ఎన్నికలు

ప్రభుత్వ సేవకులు పార్టీలరాదు
 కలకత్తా, అక్టో 9:—ప్రభుత్వ సేవకులు ఎన్నికలలో అభ్యర్థించు సమాజము తమను పార్టీలను ముట్టులు ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేయు ప్రభుత్వ సేవకులను ప్రభుత్వము అంగీకరించుచు చేయరాదనియు, అంగీకరించుచు వోలు మాత్రమే మిశ్రమయ్యనయి ఈ సమాజము ప్రభుత్వమువారు ప్రభుత్వము గా వించిరి. (ఆ. వె.)

యాత్రా వరణ

1923-వ సం॥ అక్టోబర్ నెల 10 తేదీ బుధవారము

జిల్లా ముఖ్య పరములు	కల 24 సంవత్సరము అభ్యర్థిత్వము	కల 24 సంవత్సరము అభ్యర్థిత్వము	కల 24 సంవత్సరము అభ్యర్థిత్వము	కల 24 సంవత్సరము అభ్యర్థిత్వము	కల 24 సంవత్సరము అభ్యర్థిత్వము
గోపాలపురం	90.5	76.1	0.74	0.81	1.81
కొర్రాపుట్	...	...	...	...	...
విశాఖపట్నము	98.9	73.2	0.02	0.36	0.87
కాకినాడ	89.5	76.8	...	1.90	0.48
మచిలీపట్నము	92.1	74.2	...	0	1.51
కుటుంబ	...	...	...	...	...
కర్నూరు	98.0	67.8	...	0	1.89
బళ్లారి	95.7	1.9	...	0	1.68
అనంతపురం	...	...	...	...	...
కడప	96.4	75.6	...	0	1.62
నెల్లూరు	96.6	76.4	...	0.04	0.99
మద్రాసు	98.4	76.5	...	2.25	0.28
కడప	98.6	77.0	...	1.17	0.25
నెల్లూరు	...	...	...	...	...
సీలము	95.5	75.4	...	0.18	2.26
కొండవీడు	98.8	71.4	1.17	1.80	0.31
తిరుమలపల్లి	91.6	77.0	...	1.95	0.28
శాసనసభ	93.7	73.3	...	0.05	1.20
పురుకోట	...	...	...	...	...
మధుర	98.2	74.8	0.26	8.89	1.68
పాంజుర్	82.8	78.9	...	0	0.88
తిరునల్వేలి	...	...	...	0.06	1.49
తిరుకేండ్రము	82.8	75.4	...	0.93	1.81
కొచ్చిన్	86.7	75.7	...	0.05	8.15
కాలికట్టు	87.0	76.3	...	0.19	2.85
కుంకూరు	87.9	75.2	...	0.10	2.06
కుంకూరు	87.1	67.5	...	0.21	2.68
హస్సన్	...	...	...	...	...
మేరకార	79.0	61.5	...	0.54	2.61
రేచూరు	...	...	...	...	...
హైదరాబాద్	...	...	...	...	...
కాల్ హార్	...	...	...	...	...
కర్నూరు	...	...	...	...	...
హిందూ	...	...	...	...	...
హిందూ	...	...	...	...	...
కొడవకాల్	61.4	51.2	0.09	2.59	0.87
కనకచండలము	...	...	...	...	...

సంగ్రహము:—కొన్ని పట్టెలు మేముగూర్చి యున్నది. మరి ఇతర పట్టెలు నిర్మలముగ నున్నది. మచిలీపట్నములో అధ్యక్షతన 2 వ. ఇచ్చిరి. కాంతివేదిమి 8 డిగ్రీలు తక్కువ. విశాఖపట్నములో పగటివేదిమి 5.9 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కణ:—మేముములు పలకన నున్నది. అధ్యక్షతన అంతటను తక్కువగానే యున్నది. బళ్లారిలో విస్తారముగ నున్నది. ఇచ్చిరి. పగటివేదిమి 4 డిగ్రీలు హైదరాబాద్ నున్నది. కడపలో 29 డిగ్రీలు ఎక్కువగా నున్నది. కాంతివేదిమి కర్నూరులో 5.8 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:—మేముములు పలకన నున్నది. అధ్యక్షతన చాలతక్కువగానే యున్నది. పగటివేదిమి 2.5 నుండి 3.8 డిగ్రీలు తక్కువగా నున్నది.

దక్షిణము:—మేముములు పలకన నున్నది. దక్షిణములో సాగించినవిషయము సమయము.

ఎన్. ఆర్. సామ్రాజ్య, శాంతిపాత్రానికై

సామాజిక-ఆర్థిక సభలు

భారతదేశమునకు సేవసాసము

ఇన్నెసు గారి దీనాలాపములు

సర్ సత్యగా రిపుడైన తెలిసికొనగలిగిరా

బాంబాయి క్రాంతి కలువక్రికా విలేజ్ లో ప్రత్యేకతంతివార్త లండను అక్టో 6:-

సామాజికసభలో జరిగినచో భారతదేశమునకు మిక్కిలి ఆశాభావముగా నున్నది. సామాజికతాత్వికమునకు క్రొత్తవాక్యము సేవసాసమునకు తరుచుగా వాడుచున్నాడు. ఈ సభయందు భారతీయులుగూడ గభ్యులనుమాట నొక్కరును పాటించుటలేదు. అందులకు లోనికి వచ్చినపుడు కడువిషయముతో తుమారణవేదమునట్లు భారతీయప్రతిభు లీసభకు వచ్చిందేమి గారవహించుగా తుమారణ వేదమును చదువించుచున్నాడు.

“భారతదేశమువారు పూర్తిగా సహాయములేదని అనివేశములవారు వీలైనంతవరకు సహాయము చేయదగిన” అని ప్రధానమంత్రి ప్రారంభమున చాల జాగ్రత్తగా చెప్పెను.

అనివేశముల కార్యాలయమున జరిగినదియిది. “సంయుక్తసామాజికమునకు కుభము” అను విషయమునుగూర్చి కన్నాటు ప్రభువు నడిపినపుడు భారతదేశమునకు తలపెట్టినదేమి. అందుకు అనివేశముల మంత్రి కిద్దరు రాకపోయినను వారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చునని నడిచి నూచించెను. తక్కిన అనివేశమువారిలో పాటు భారతీయ ప్రతిభులు చూడ ఆ విందుకు ఆహ్వానింపబడి వచ్చి తక్కిన వానినకనుగుణ్యుడి భుజిమనకుమాత్ర మునుమించువచీరని లండను లైన్సు క్లర్క్ యే వ్రాసెను.

భారతదేశము వారు పూర్తిగా సహాయములేదని అనివేశములవారు వీలైనంతవరకు సహాయము చేయదగిన” అని ప్రధానమంత్రి ప్రారంభమున చాల జాగ్రత్తగా చెప్పెను. అనివేశముల కార్యాలయమున జరిగినదియిది. “సంయుక్తసామాజికమునకు కుభము” అను విషయమునుగూర్చి కన్నాటు ప్రభువు నడిపినపుడు భారతదేశమునకు తలపెట్టినదేమి. అందుకు అనివేశముల మంత్రి కిద్దరు రాకపోయినను వారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చునని నడిచి నూచించెను. తక్కిన అనివేశమువారిలో పాటు భారతీయ ప్రతిభులు చూడ ఆ విందుకు ఆహ్వానింపబడి వచ్చి తక్కిన వానినకనుగుణ్యుడి భుజిమనకుమాత్ర మునుమించువచీరని లండను లైన్సు క్లర్క్ యే వ్రాసెను.

అనివేశముల కార్యాలయమున జరిగినదియిది. “సంయుక్తసామాజికమునకు కుభము” అను విషయమునుగూర్చి కన్నాటు ప్రభువు నడిపినపుడు భారతదేశమునకు తలపెట్టినదేమి. అందుకు అనివేశముల మంత్రి కిద్దరు రాకపోయినను వారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చునని నడిచి నూచించెను. తక్కిన అనివేశమువారిలో పాటు భారతీయ ప్రతిభులు చూడ ఆ విందుకు ఆహ్వానింపబడి వచ్చి తక్కిన వానినకనుగుణ్యుడి భుజిమనకుమాత్ర మునుమించువచీరని లండను లైన్సు క్లర్క్ యే వ్రాసెను.

అనివేశముల కార్యాలయమున జరిగినదియిది. “సంయుక్తసామాజికమునకు కుభము” అను విషయమునుగూర్చి కన్నాటు ప్రభువు నడిపినపుడు భారతదేశమునకు తలపెట్టినదేమి. అందుకు అనివేశముల మంత్రి కిద్దరు రాకపోయినను వారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చునని నడిచి నూచించెను. తక్కిన అనివేశమువారిలో పాటు భారతీయ ప్రతిభులు చూడ ఆ విందుకు ఆహ్వానింపబడి వచ్చి తక్కిన వానినకనుగుణ్యుడి భుజిమనకుమాత్ర మునుమించువచీరని లండను లైన్సు క్లర్క్ యే వ్రాసెను.

అనివేశముల కార్యాలయమున జరిగినదియిది. “సంయుక్తసామాజికమునకు కుభము” అను విషయమునుగూర్చి కన్నాటు ప్రభువు నడిపినపుడు భారతదేశమునకు తలపెట్టినదేమి. అందుకు అనివేశముల మంత్రి కిద్దరు రాకపోయినను వారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చునని నడిచి నూచించెను. తక్కిన అనివేశమువారిలో పాటు భారతీయ ప్రతిభులు చూడ ఆ విందుకు ఆహ్వానింపబడి వచ్చి తక్కిన వానినకనుగుణ్యుడి భుజిమనకుమాత్ర మునుమించువచీరని లండను లైన్సు క్లర్క్ యే వ్రాసెను.

కృష్ణప్రాజెక్టు.

మూడు సూచనలు.

కృష్ణప్రాజెక్టు ఐదుజిల్లాలలో కడప, కర్నూలు, గుంటూరు, నెల్లూరు, చెంగల్పట్, 20 మిలియనుల ఎకరములను రూ 25 క్కోట్ల ధనవ్యయముతో నీటిసాగుబడి గావించుటకు తేసిన పెద్ద ఏర్పాటు. ఇదియు తుంగభద్రప్రాజెక్టు, ఆనంతపురం నీటి సాగుబడి (ఇటీవలను)కై తేసిన మోక్షప్రాజెక్టు కలసి, దత్త మండలములను చేరిన నున్న గుంటూరు, నెల్లూరు, చెంగల్పట్టు జిల్లాలను సుగ్ధిస్తే సాగుములుగా తేయును. రైతుదేదా (ప్రాజెక్టును, మెకాంబీ తుంగభద్ర ప్రాజెక్టును ఆనందములుగా గన్నట్టలేదు. నిపుణులచే చాలకాలము పరిశోధించబడిన కిదా, స్పెషలైజ్ రకు దివానుబద్దవు ఎ. వి. రామలింగయ్యగారు క్లిష్టా ప్రాజెక్టును అనగా సంగమేశ్వరము యేర్పాటును, కేశవ ముగా పరిశోధన గా వింపవలెనని యుద్దేశించిరి. కర్నూలు, కడప, గుంటూరు, నెల్లూరు, చిత్తూరు, చెంగల్పట్టు జిల్లాల భూముల నీటిసాగుబడిగొరకు కృష్ణ, తుంగభద్ర నగము దిగువ సంగమేశ్వరముగద్ద ఒక రిజర్వాయరు క్లిష్టకొండేరు కాలువ కడపగా కట్టుటకు యాయేర్పాటు సూచించును

ముఖ్యమంత్రి సూచనలు.

రామలింగయ్యగారు దెలిసిన ముఖ్యమంత్రిసూచనలు లీనిగున రీతి కలవు:-

- (1) కృష్ణలోని అత్యధికముగ నున్న నీరును విస్తృతములకు పయోగపడునట్లు చేయవచ్చును.
  - (2) సదుపాయము కేయున్న సాగుజిల్లాలను (కడప, కర్నూలు, నెల్లూరు, చెంగల్పట్టు) యిరిజిల్లాలలోను యిది విస్తరించుచుండును
  - (3) ఈ ఏర్పాటులను ఒకటి ఒకటిగా కొనసాగించవచ్చును
  - (4) ఇదివరకు సూచించిన రేటు ఎటు లన్నిటికన్న నిమియే లాభరముగా నుండును.
- ఈవిధమ మూడుసూచనలు పరిశోధించిచూచి ఏదైనా నొ.టి కొనసాగించవచ్చును.

- (1) సంగమేశ్వరం పూర్ణయేర్పాటు.
- (2) సంగమేశ్వరం రిజర్వాయరు, పులిచింతల కాలువ, డెల్టా వైకాల్పాభివృద్ధి.
- (3) సంగమేశ్వరం రిజర్వాయరు, అనంతపురం కాలువ, డెల్టా వైకాల్పాభివృద్ధి.

మొదటి సూచన.

సంగమేశ్వరం పూర్ణయేర్పాటు:- ఇందు 125, 200 క్యూబిక్ అడుగుల గట్టలు సంగమేశ్వరము రిజర్వాయరు చేరియున్నది. ఈ యేర్పాటునందు మొదటిభాగము, కృష్ణకొండేరు కాలువ యందు దారితేసి నెల్లూరు, ఓట, జమ్మలమడుగు నూతనకాలువ యందా నీరుకలి రియ్యలుజిల్లా నీటిసాగుబడి జరుపవలెనని సూచించబడినది. మండేరుకుండా పెన్నెలోనికి నీరు ప్రవహించి నెల్లూరుజిల్లాలో సంగమేశ్వరం అనకట్టవద్ద ఆపవచ్చును. ఈ ఆనకట్టకు వైభాగమున రెడుకాలువలు తీయవచ్చును. ఒకటి ఉత్తరమున నెల్లూరుజిల్లాలో నోకభాగము సాగుబడి కొరకు, రెండవది దక్షిణమున నెల్లూరు జిల్లాలో వేరొకభాగము భూములు చెంగల్పట్టుజిల్లా భూములు సాగుబడినిమిత్తమున ఏర్పాటునందు రెండవభాగమున, నది దిగున కొంతవరకు క్రవా నామున వదిలి పులిచింతలవద్ద అడ్డుకట్టి గుంటూరుజిల్లా సాగు బడికొరకు పులిచింతల కాలువ తీర్వవలెనని సూచించబడినది. ఇందు కనువ్యయము రూ 25.28 కోట్లుగా అంచనా వేయబడినది. సాగు బడి కావలసిన వైకాల్పము:-

పులిచింతల కాలువ (గుంటూరుజిల్లా) 500,000 ఎకరములు; కృష్ణ డెల్టా వైకాల్పాభివృద్ధి కోలేరు సహా 175,000; నెల్లూరు 75000; ఓట, జమ్మలమడుగు 100,000; నెల్లూరు ఉత్తరభాగము 200,000; నెల్లూరు దక్షిణము (నెల్లూరు, చెంగల్పట్టు జిల్లాలు) 600,000; నెల్లూరు డెల్టా 100,000; ఎకరములు మొత్తము 1,75 ఎకరములు. రెండవపంట 600,000 ఎకరములు. మొదటిపంటకు ఎకరం 15, రూ 10 చొప్పున రెండవ పంటకు రూ 5 చొప్పున వచ్చు రాబడి అంచనా 182 లక్షలు, అనగా పెట్టుబడిపై నూటికి 7.18 లాభము. ముందుకు యా యేర్పాటును, కృష్ణ, కడప, నెల్లూరు, చెంగల్పట్టు, జిల్లాలలో ఆభివృద్ధి తీసు వీలుగలదు.

రెండవ యేర్పాటు

సంగమేశ్వరం రిజర్వాయరు, పులిచింతల కాలువ, డెల్టా వైకాల్పాభివృద్ధి:- మొదటియేర్పాటులోవలెనే సంగమేశ్వరం వద్ద రిజర్వాయరు నిర్మించి పులిచింతల కాలువ వద్ద సహాయము మరలించుట కడ్డుకట్టి గుంటూరుజిల్లా భూముల ప్రాగుబడికై పులిచింతల కాలువ తీర్వవలెను. రూ 864 లక్షలు వ్యయముగట్లు అంచనా వేయబడినది. సాగుబడి యగు వైకాల్పము:-

పులిచింతల కాలువ (గుంటూరుజిల్లా) 500, 000 ఎకరములు; డెల్టా వైకాల్పాభివృద్ధిలము కొద్దిగనున్న ఆలశ్యపుపంట సహా (కృష్ణజిల్లా) 175, 000 ఎకరములు; మొత్తము 675, 000 ఎ. రెండవపంట 540, 000 ఎకరములు.

ఎకరమునకు మొదటిపంటకు రూ 10 చొప్పున రెండవపంటకు రూ 5 చొప్పున అంచనా వేసినచో ఆదాయము 85 లక్షలు అనగా పెట్టుబడిపై నూటికి 8.81 లాభము.

మూడవ ఏర్పాటు

సంగమేశ్వరం రిజర్వాయరు, అనంతపురం కాలువ, డెల్టా వైకాల్పాభివృద్ధి:- సంగమేశ్వరముగద్ద రిజర్వాయరు నిర్మించి అనంతపురం వద్ద కృష్ణ ఒకటి అనకట్టకట్టి గుంటూరుజిల్లా భూములు సాగుబడికై ఒక కేనాను తీయవలెను. తీసికను వ్యయము రూ 765 లక్షలు. సాగుబడియగు వైకాల్పము:- అనంతపురం కాలువ 215, 000 ఎకరములు. డెల్టా వైకాల్పాభివృద్ధి స్థలము 175,000 ఎ; మొత్తము 390, 500 ఎ రెండవపంట 426,000 ఎకరములు.

రాబడి ఎ 15, 10 రూ, 5 రూ చొప్పున రెండు పంటలకుగలసి, 55 లక్షలు అనగా పెట్టుబడిపై 100-కి 7.14 లాభము.

తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు

తుంగభద్రనదిపై రెండు చిన్న ఆనకట్టలు కట్టి, ఆనకట్టల నుండి జిల్లా భూములను మూలమే సాగుబడితేయ నుపయోగ పరచుటకు సూచించబడినది. ఒకటి వార్ధానదీపై రెండవది కంపి ఆనకట్టపై నను పశ్చిమ బళ్లారి, తూర్పుబళ్లారి కాలువలను రెండు క్రిందించవలెను. ఈ ప్రాజెక్టువలన 200,000 ఎకరములు సాగుబడి మగును. రూ 625 లక్షలు వ్యయమగును. రూ 175 లక్షలు రాబడి, అనగా పెట్టుబడిపై నూటికి 2.81 లాభము. ఈ యేర్పాటు లాభకరము గావున్నను సహాయకరముగా నుండును.

స్వల్ప ప్రాజెక్టులు

నెల్లూరు, చెంగల్పట్టు జిల్లా భూముల సాగుబడి నిమిత్తము కృష్ణనదినుండి సంగమేశ్వరమువద్ద పెన్నెలోని జేర్పట్టుకు సూచించబడిన గాన సంగమేశ్వరమునకు వైగానున్న పెన్నెలోని నీటిని దుస్థితిలోనున్న కడప, అనంతపురం జిల్లా భూముల సాగుబడికై సులభముగా మరల్చవచ్చును. పెన్నెకు వైభాగమున, హాగరి, పాపాస్వి, చెయ్యేరు, మాండవనములను ఉపయోగించునూచనలు పరిశోధించవలసి యున్నవి. పెన్నెకు విషయమున రిజర్వాయరు నిర్మించి తిమ్మపురం దిగుభాగములకు నదుపాయ మగునట్లు, అనంతపురం లోయసాగుబడికి వీలగు నట్లు జూడవలెను. హాగరి విషయమున నదిలో నీరు ఊరుచుండుటచే నీరునిలువతేసి 20,000 ఎకరములు సాగుబడి తేయు (ప్రాజెక్టు కొనసాగించుటకు వీలగును. పాపాస్విపై పెరిగిల్ల కడప, చెయ్యేరుపై రాజపురంవద్దను, మాండవనపై గాడి కొట్టెవద్దను రిజర్వాయరు నిర్మించు యేర్పాటుగూడ తగిన పరిశోధన చేయవలెను. (హిందూ)

కూటసామ్యము నిచ్చునందుకై శిక్షింపబడుట

సాన్తానా దురంతములకేను విచారించిన కాంబెజగారి యెదుట కూటసామ్యమిచ్చినందుకై ఆమర్శించున, మరలగురువు 6 నెలల పరిశీలన 20 రూపల కిరమానాయు, జరిమానా చెల్లింప చొ మరయొక నెల కేసును విధింపబడిరి.

పుదుకోట సంస్థానమునందలి తిరుకాలంబూరు గ్రామమున 25-2-21 న తేదీన కల్లూరులకును కలయూరులకు జరిగిన పోరాటములో నిరవున మృతినొందిరి. 20 మందికి దెబ్బలుకలిగెను. జిల్లా జడ్జివిచారణలో నిందితులలో 20 మందికి శిక్షల విధించి కొందరు విడుదల చేసెను. విడుదల యైనవారిపక్షమున సర్కారుకు మద్దాయము స్వగతుమునను అపీలుచేయగా ముఖ్యన్యాయాధికారియొక్క పరియోగన్యాయాధిపతియు పోలీసు కేసుకు నమ్మక మద్దాయము నందరను విడుదల గావించు నుత్తరము సగిరి.

కాకినాడ కౌ. కమి

Apply to :—The Business manager, Kerala Soap Institute, Calicut.

THE BUSINESS DIRECTORY

OF INDIA, BURMA & CEYLON

V Comprehensive Directory of the various Businessmen, Exporters and Importers, Firms, Factories, Mills, Manufacturers, Merchants and Industries of the principal Cities.

Ports & Towns of India, Burma & Ceylon.

Price Rs. 10-0-0 per Copy Net.

TESTIMONIALS.

Jam-e-Jamshed, Bombay.

Within the eight hundred and odd closely printed page of the book is a mass of useful information relating to the chief cities of India that ought to satisfy the requirements of the most exacting business houses. The information is classified and arranged according to the cities alphabetically that relating to the Presidency towns of Bombay, Madras, Calcutta and Colombo being almost complete and authoritative. A brief but interesting introductory note precedes the information given about each town or place of commercial importance, a feature that adds considerably to the usefulness of the Directory. We can recommend the book to business houses in search of an up-to-date all-India Directory at a price which is by no means prohibitive.

Ceylon Daily News, Colombo.

A new Directory has been issued by the Kanara Press of Madras which will be a useful addition to the libraries of business houses in India, Burma, and Ceylon. It affords a useful reference book, and the manner in which the index of products is compiled makes it simple to place a finger on the right place for the goods. The printing is clear and distinct and the volume serviceably bound.

Ceylon Observer, Colombo.

We have received a copy of the Business Directory of India, Burma and Ceylon for 1923 from the Kanara Press, Madras. It is clearly printed and is a comprehensive work dealing with the businesses of about 200 principal places in the above-mentioned countries. In the foreign section is given a list of firms in the United States of America interested in trade with India and the Far East. On the whole this Directory should prove a useful work of reference to businessmen.

The Hindu, Madras

The Business Directory, prepared by the Business Directory Co., "Kanara Press Buildings," Madras, is a handsome book of reference useful for businessmen of every description, including traders and merchants. It is a directory of Banks, Firms, Associations and Business houses.

In all important towns and cities of India, Burma and Ceylon arranged in the alphabetical order. The description of these cities is brief and interesting. The names of foreign Banks and Firms such as those in Buenos Ayres, Cape Town, Soerabaya, Darban, Kobe, Penang, Shanghai, Singapore, Sydney and names of Firms in U. S. A. and Germany interested in trade with India are also given.

The Indian Daily News, Calcutta.

This is a very handy volume containing a mine of information. It not only gives a detailed list of business firms in order of subjects of almost all the important towns of India, Burma and Ceylon, but it has also a Foreign Section stuffed with similar information. Every business man and public institution should possess a copy.

The Modern Review, Calcutta.

This is a very useful book of reference for businessmen and a very good medium of advertisement. Chief towns of India have been treated under different sections, sometimes with short introductory notices about their origin and objects of interest. The book deserves a good circulation among the public taking an interest in commerce, industry and trade of the country.

Editor, The British Printer, London.

You are to be congratulated upon the success of this very substantial volume.

Madras Mail.

We have received from the Kanara Press, Madras a copy of the Business Directory of India, Burma and Ceylon for the current year. It is a well-got-up publication and gives a comprehensive list of the different trades, not only in the principal cities of the Indian Empire but also in various mofussil centres. Prefixed to the volume is much valuable information regarding business abbreviations weights and measures, Indian Customs duties, etc. A short descriptive account of the principal cities of India is also included and altogether the publication should prove of great use to merchant and tradesmen on the look-out for improving their business.

BUSINESS DIRECTORY COY.,

15, Angappa Naick Street, MADRAS.

చదివి చూడండి.

ఇప్పుడే వెలువడినది.

బుద్ధి సాగర విజయము 0-12-0

(ఐదు అంకముల నాటకము)

గంగాబాయి, ముగ్ధనాభి, చిత్రభారతి, దశరథనాథులకు ప్రంబంధము. శ్రీ పద్మ వేణుకావ్యారావు విరచితము. "నా నాథుల మేనల్లులలోకి ముగ్ధనాభి ప్రధాన పాత్ర పోషించి ఆ ప్రపంచ రంగభూమి లకు శ్రీ శైల్యాది నాగరాజరావుగారిచే యభిషేకముచేయబడినది. నామకాలా గ్రంథకర్తలకు శ్రీ శాస్త్రులకు ముగ్ధనాభి విశ్రుతి పోతామని కోరుతున్నది. కర్తవ్యము మంచి కవివక్త యవ్వలను.

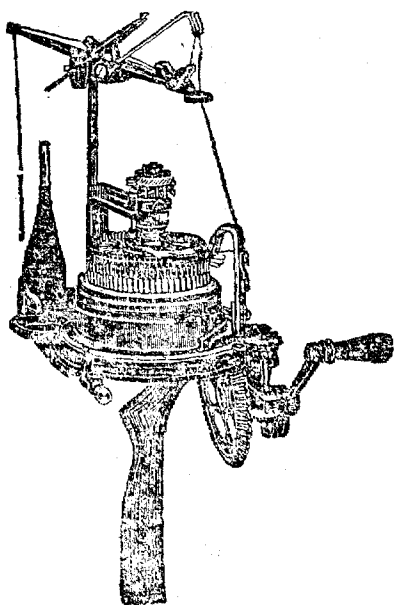
పి. వి. రమణయ్య అందు సర్. గుంటూరు.

క్రొత్త హారిసన్ "సన్"

గుండ్రమైన నిట్టింగు మెషిను

522

గృహము, వ్యవసాయ, కర్మాకారము మొదలగు పనులకు వయోగించవచ్చును.

(శ్రేష్ఠమైన రకము, ధరసరిసము, చాలకాలము వరకు బాగుగా పనిచేయును)

మేజోస్టర్లు చిన్నవి, పెద్దవి, బనీయనులు, మొదలగు వాటిని అల్లుము, ఆంగ్లసామ్రాజ్యమందు అంతటను వాడబడుచున్నవి

ఇంగ్లాండులో సున్ను ది హారిసన్ పేటెంటు నిట్టింగు మెషిను కంపెనీ, (లిమిటెడ్) వారిచే తయారు చేయబడినవి.

వివరములకు ఈ దిశకు విలసమునకు వ్రాయవలెను:-

For Particulars apply to:

W. H. Brady & Co., Ltd.

MADRAS

Telegrams: "BRAD."

రత్నపురుష లేహ్యం

గుణవ్యాధులకు, ఇతర కారణములకు, కలిసిన శుక్ల గుడ్డను సోపాన విలసములకు లేహ్యం ఈమార్గము నుసాను తెలియజేయుచున్నది. విశేషించి వ్రాయ జనవరము లేదు. శ్రీ 1-1 గు 3-4-0 లు. రత్నపురుష అన్ని సోపానములను అద్భుతముగా వదురును. బుద్ధి 1-1 1-1-0. కేటలాగుడు చిరము

పట్టాభిరామ వైద్యశాల

418

రాయవరం, గోదావరి జిల్లా.

శివార్థిబాబుల వాగ్దేవీ క్రిష్ణ. 10-23 రకములు.

రంగురంగుల జాతాబాయి, కాకరపూవుకర్తలు, బుద్ధి కాయలు, వెన్నుపద్ధతి, చర్మరొగములు, పక్షిరొగములు, రోమములొడిగి, తారామర్మ, చిచ్చులు, చేగొడిలు, బంగారువాన, పెండివాన, అక్షరములు, అప్రట్టు, చేతలు, తోటలు, భోగిమార్మలు, కుహరీమందు అన్ని వేళములలోనిది. ముజువాణీప్రెస్, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

మీరు

219

శరీర సౌఖ్యము

ఇది బహు ఆనందమును కలుగజేయును.

మా ఆతంకనిగ్రహ మాత్రము లోక - ప్రసిద్ధము. మీరు వినియుందురు గాన వ్రాయడమైనది. వెల 1 రూపాయి మాత్రము. ఫలము అధికము - ఎల్ల విషయములకుగాను దయచేసి వ్రాయండి.

విశేషము:-

ఆతంకనిగ్రహ జ్యోతిషశాస్త్రము

28 రాశ్య, కుకరాము.

ONE Making Book.

"Key to fortune" (in Press.)

Sent FREE on request agents, and

supplies of Patent medicines, Books, Watches, Clocks etc., at cheapest rates.

Apply to Pearl & Co 536

Victoria Gardens, Bombay.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీ గారడీ, యోగవృద్ధి, హస్తలాభము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్రకాస్త్రము. భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చిక్కిన కమాములు, విశిష్టవిద్యవైద్యము గలవు. ఇంకా కమాములను సాయముచేయుట, ముమిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో మాధియగుట, కరీరములేని కలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపై గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విశిష్టములు ఆనేము జున్నవి. ఈ గ్రంథము విశేషము దుర్భరముగా మేజో చేయగలరిది గృహలో యిచ్చుచున్నాము. దీని వెల రూ 4-0-0 లు. 2118

పి. జి. జనార్దనరావులు, బెంగళూరు గుంటూరు.

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

గుణవై అనుభవసిద్ధముగు 600 విశేషముల తెలుపు సద్గ్రంథము (తెలియించు నుండగినది అందరుచేయదగిన మయులు 18 1-4-0 885 (2) 2. పి. 0-8-0

ఆరోగ్యదర్శనము:- వ్యాధులను రాకుండా కాపాడు కొను మార్మములను చూపించును, తక్కువ చదువ దగినది 18 0-8-0 2. పి. 0-4-0

ఆయుర్వేదచరిత్ర:- ఆరోగ్య, వైద్య, శరీర, నిధాన కర్మములు, చికిత్స, మొదలగునవి వ్రాయబడు వైద్యశాస్త్రము. మారిది యుచితము చందా రు 2-8-0

పై 8 ని ఏకకాలమును కొరవచారికి 8-12-0 లకు పంపెదము, ఆయుర్వేదగ్రంథముండలి, పెరిచేపి (నల్లూరు జిల్లా

అమృతాంజనము

107-108 డిగ్రీల యెండ వేడిమికూడ తెలియుకుండు లెట్లు?

10451

వైద్య రత్న పండిత డి. గోపాలాచార్య గారి

అమృతామలకతైలము

ను ప్రతినిత్యము తలకురాచుకొని స్నానముచేసిన ఎంత ఎండ వేడిమి గాని తెలియదు. ఈ తైలము కండ్లకును, మెదడునకును చలవకలిగించి, నరములకు బలమునిచ్చి, మాడుబొట్లను నిర్మూలముచేయును. తలనోపులను బోనణచును; అతినిద్రను, నిద్రలేమిని బోగొట్టును; నెరిసిన వెంట్రుకలను నలుపు చేయును; పట్టుకుచ్చువలె వెంట్రుకలను బెంచును. వడదెబ్బలను గానియ్యదు. యౌచన చేయువారికి ఇదిమిక్కిలిమంచి తైలము. సమస్తమైన నేత్రరోగములకును, శిరో రోగములకును జగత్ప్రసిద్ధి చెందినది. ప్యాకింగు, పోస్ట్జుభులు ప్రత్యేకము. [క్యాటలాగు ఉచితము.

తంతి విలాసము:—“పండిట్” మదరాసు. ధర 6 అవున్సుల సీసా రూ. 1-0-0.

అయు ర్వే దాశ్రమము, 41, ఆచారప్పన్ వీధి, మదరాసు.

మా బొంబాయిలు { (1) మెసర్సు డార్విన్ అండు కో, రత్నన్ బజారువీధి, మదరాసు.
ఈ పక్క తెలుపబడిన { (2) మెసర్సు ఎ. రంగయ్యశెట్టి అండు కో, 293, ఎస్టేనేడ్ రో, మద్రాసు.
వారివద్ద దొరకును. { (3) స్వాస్థ్యశాస్త్రసి, పెద్దవీధి, తిరువళ్ళిక్కేణి, మదరాసు.

వెంట్రుకలే అందము?

రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

“Everybody's favourite
Toilets, Kaminiya Oil,
& Otto Dilbahar, Sold
everywhere,”

వెంట్రుకలు దువ్వెనతో ఉడిరాకమునుపే త్వరపడు.
ఉడినచ్చుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలు పాడైపోవును.
అంతవరకు రాసియవద్దు
నేడే
కామినీయా నూనెను
వాడుట మొదలు పెట్టుడు
(ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది.)
వెంట్రుకల కెట్టి రోగమున్నను, శిరో మాంద్యమున్నను, యిది దివ్యవధును
వెంట్రుకలు చిట్టుట గాని, గరుకుగ గాని యుండదు
మీ వెంట్రుకలు మరల యెప్పుడీ మెత్తదనమును గల్గి వట్టువలె నుండి మెర
యు చుండును.

ఈ రోజుననే దీనిని తరిక్షించి చూడుము

వెంట్రుకలు యెట్లువృద్ధిచూసినో కనిపెట్టుడు

కామినీయా తలనూనెను నిన్ను శర్వాత్కృష్టముగా జేయును.

కల బుడ్డి 1-కి ఒక రూపాయి. వి. పీ. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

అన్ని వోల్టల్లోను ఈ కింద తెలుపబడిన ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది.

మీకు నువాసన ద్రవ్యము, లేక అత్తరు కావలసినప్పుడు

“టెటో దిల్ బహారు”కు వ్రాయుము.

ఇది రిజిస్టరు చేయబడినది. అత్యుత్కృతమైన గుణముగలది.

కొన్న బుడ్డి 1కి ధర రూ. 2.0-0

దాను బుడ్డి 1కి ధర రూ. 0.12-0

కొన్న బుడ్డి 1-కి ధర రూ. 0.8-0

ఇది మంచి అమృతాంజనమునకు, శరీర అమృతాంజనముగా వాడొరకును. లేదన్న,

పోలు యేబంట్లు:- ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,

155 జమ్నామక్రీడు, బొంబాయి.

హిందీ పాకెటు డిక్టనరీ

482 హిందీ నేర్పుకొనుట కిది ఒక్కటే చాలును
కల ౧ రూపాయ పోస్తే జేతే, మొత్తంగా కొంటే నాల్గోవం
తు కలిపినాన్. క్వచడండి. పం. ఆదినారాయణశాస్త్రి,
అన్ని పాపుల్లొ దొరుకును. అర్జుంగంజ్ (టిప్పి కేస్. జుర్రాను

బహుమానము

వైద్య విద్య

అయిరాలోగై క్యక్తములను మార్గదర్శి
అన్ని భాషలలో దొరుకును.

రాజవైద్య నారాయణజీ శేకవజీ,

(వి.కె.) ౩1, చివాపూడకోట్టు, మదరాసు.

వన ఓషధులు

నిజమైన వనమూలికలను వైద్యశాలలకు
వైద్యులకు సరసముగ విక్రయించబడును.
సుగంధిపాల వేరు (వడముటికొండలది) బారువ
రు 90. మణుగు రు 5.
ముత్తవపులగము వేరు (బలామూలం)
బారువ రు 80, మణుగు రు 4½.
అశోకపట్ట (కేశకదేశము) బారువ రు 120
మణుగు రు 6½.
లొద్దుగపట్ట (కేశకదేశము) బారువ రు 100
మణుగు రు 5½.
ఆరేపువ్వ (ఉదయగిరి) మణుగు రు 8.
శ్రీచంద్రము పొడి (మైసూరు) ఏక రు 2½.
మరియు పట్టివేరు, కురువేరు, ఎత్తచిత్ర
మూలము, మిరిపకాండవేరు, పాపాణభేదవేరు,
మొదలగునవి దొరుకును.

కేశవరీతుటీరం,

అయిర్వేద అవుషధశాల,

చివాపూడకోట్టు, మదరాసు.

విగ్రహార్య, మదరాసు.